ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

ការគ្រប់គ្រងប្រាក់

(សៀវភៅសិស្ស)

បំណិនជីវិតសម្រាប់សិស្សមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ
គម្រោងកែលម្អអប់រំកម្រិតមូលដ្ឋាននៅកម្ពុជា

USAID
ជំនួយពីពលរដ្ឋអាមេរិក

អង្គការអប់រំពិភពលោក
WORLD EDUCATION

ឧបត្ថម្ភដោយ ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកដើម្បីអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ
រៀបចំដោយ អង្គការអប់រំពិភពលោក សហការជាមួយអង្គការសកម្មភាពសម្រាប់បឋមសិក្សានៅកម្ពុជា

គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍសៀវភៅ
"ការគ្រប់គ្រងប្រាក់"

គណៈកម្មការនិពន្ធ និងរៀបរៀង

១. លោកស្រី អេលិន ជោច (Eileen St. George)

២. លោក ចាន់ ណារិន

៣. លោក សៅ ប៊ុនធឿន

គណៈកម្មការកែសម្រួល

១. លោក ឈុំ វណ្ណធន

២. លោកស្រី មុំ មេត

៣. លោក ប៉ុល សុរិទ្ធ

គណៈកម្មការពិនិត្យ

១. លោក ព្រំ វិបុល

២. លោក មាស ជុតិមា

៣. លោក ហួត នរៈ

ឧបត្ថម្ភថវិកាដោយ ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិចដើម្បីអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ (USAID)

សហការរៀបចំដោយ

អង្គការអប់រំពិភពលោក និង ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា ០១

មេរៀនទី ១ : តើខ្ញុំប្រើប្រាស់ប្រាក់យ៉ាងដូចម្ដេច?..០២

មេរៀនទី ២ : តើខ្ញុំបានប្រាក់មកដោយរបៀបណា?..០៧

មេរៀនទី ៣ : គោលបំណង តម្លៃ និងអាទិភាព ១២

មេរៀនទី ៤ : ទម្លាប់នៃការចំណាយប្រាក់ ១៨

មេរៀនទី ៥ : ការបង្កើតសៀវភៅកត់ត្រាការចំណាយប្រចាំថ្ងៃ ២០

មេរៀនទី ៦ : ថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន ២៣

មេរៀនទី ៧ : ការពិនិត្យថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន ២៨

មេរៀនទី ៨ : ការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យគោលសម្រាប់ការធ្វើជំនួញ ៣១

មេរៀនទី ៩ : តារាងលំហូរសាច់ប្រាក់សម្រាប់ការធ្វើជំនួញ ៣៥

មេរៀនទី ១០ : ការស្វែងយល់ពីការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យ ៤២

មេរៀនទី ១១ : ការកំណត់តម្លៃទំនិញ ៤៤

មេរៀនទី ១២ : ការស្វែងយល់ពីបញ្ហាកំណត់តម្លៃ ៤៤

មេរៀនទី ១៣ : ការធ្វើជំនួញ និង ថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន ៥២

ខ្លឹមសារសង្ខេបនៃវគ្គសិក្សាការគ្រប់គ្រងប្រាក់ ៦១

អារម្ភកថា

ឯកសារស្តីអំពី " **ការគ្រប់គ្រងប្រាក់** " មានបំណងជួយអ្នករៀនឱ្យទទួលបាននូវចំណេះដឹង បំណិន និងបទពិសោធន៍ក្នុងផ្នែកបំណិនជីវិតងាយៗ ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងប្រាក់។ ប្រាក់មានតួនាទីសំខាន់ក្នុងសង្គម និងក្នុងផ្ទះរបស់យើង។ ការរៀនពីរបៀបគ្រប់គ្រងប្រាក់តាំងពីនៅវ័យក្មេង និងការផ្សារភ្ជាប់ការគ្រប់គ្រងប្រាក់ ទៅនឹងតម្រូវការទៅតាមអាទិភាពនិងគោលបំណង ដែលនឹងជួយមនុស្សវ័យក្មេងឱ្យចៀសផុតពីការប្រឈមនឹងបញ្ហា ដែលបណ្តាលមកពីភាពខ្វះការយល់ដឹងក្នុងការធ្វើជំនួញ ឬការលក់ដូរ។ យើងសង្ឃឹមថាយុវជនបច្ចុប្បន្នអាចមានការគិតដោយមានផែនការ និងមានគោលបំណងក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រាក់ដែលគេមានដូចជា : ការឱ្យតម្លៃលើការធ្វើផែនការ ការរៀបចំថវិកា និងការធ្វើតាមគោលការណ៍សំខាន់ៗ ដើម្បីធ្វើឱ្យមុខជំនួញនោះក្លាយជាឱកាសក្នុងការអភិវឌ្ឍ។

មេរៀនទី១ : តើខ្ញុំប្រើប្រាស់ប្រាក់យ៉ាងដូចម្តេច?

☼ **លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក**

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់ សិស្សនឹងអាច :

- កំណត់ការចំណាយប្រាក់នៅក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ
- កំណត់វត្ថុដែលគ្រួសារត្រូវចំណាយប្រាក់ទិញ
- កំណត់វត្ថុដែលគ្រួសារត្រូវសន្សំប្រាក់សម្រាប់ទិញ
- ញែកបានច្បាស់លាស់ពីប្រភេទនៃការចំណាយផ្សេងៗ
- ញែកបានច្បាស់លាស់ពីវត្ថុដែលជា "ចំណង់" និង វត្ថុដែលជា " តម្រូវការ "

ខ្ញុំ និង ប្រាក់

១. តើប្រាក់អាចឱ្យយើងធ្វើអ្វីបានខ្លះ?

___

___

___

___

២. សរសេរឈ្មោះវត្ថុ ៣ ដែលអ្នកចង់បានដោយមិនត្រូវការចំណាយប្រាក់ ។

➢ ___

➢ ___

➢ ___

៣. សរសេរឈ្មោះវត្ថុ ៣ ដែលអ្នកចង់បានដោយត្រូវការចំណាយប្រាក់ ។

➢ ___

➢ ___

➢ ___

ការចំណាយប្រាក់ និង ការសន្សំប្រាក់

ថ្ងៃនេះ យើងពិភាក្សាគ្នាអំពីការចំណាយប្រាក់ និងការសន្សំប្រាក់។ នៅពេលយើងនិយាយពី **ការចំណាយប្រាក់** នោះយើងនិយាយអំពីផលិតផល និងសេវាកម្ម ដែលយើងត្រូវចំណាយ។ នៅពេលយើងនិយាយពី **ការសន្សំប្រាក់** នោះយើងនិយាយដោយផ្តោតទៅលើប្រាក់ដែលបានពីការលក់ផលិតផលនិងសេវាកម្ម ដែលយើងចង់រក្សាទុកសម្រាប់តម្រូវការប្រើប្រាស់នាពេលអនាគត។ ខណៈយើងមិនប្រើពាក្យ **ការសន្សំប្រាក់** នេះសំដៅទៅលើប្រាក់ដែលបានមកពីការតថ្លៃទំនិញ ឬការទិញទំនិញបានថោកនោះទេ។

១. តើគ្រួសាររបស់អ្នកចំណាយប្រាក់ទៅលើអ្វីខ្លះ?

____

____

____

២. តើគ្រួសាររបស់អ្នកសន្សំប្រាក់សម្រាប់ធ្វើអ្វីខ្លះ?

____

____

____

ចំណាយថេរ

ចូរប្រាប់ពីការចំណាយ ដែលគ្រួសាររបស់អ្នកបានធ្វើ ហើយស្របទៅនឹងចំណុចទាំង២ :

(ក) ការចំណាយដែលកើតមានជារៀងរាល់ខែ (ខ) ចំនួនប្រាក់ដែលត្រូវចំណាយប្រចាំខែ

____

____

____

ទាំងអស់នេះ ហៅថា **ចំណាយថេរ** ព្រោះការចំណាយនេះវាកើតមានជារៀងរាល់ខែ។ ការចំណាយទាំងនេះងាយស្រួលនឹងធ្វើផែនការថវិកាចំណាយ ពីព្រោះយើងដឹងពីមុខចំណាយ និងចំនួនថវិកាដែលត្រូវចំណាយជារៀងរាល់ខែ។

ចំណាយប្រែប្រួល

ចូរប្រាប់ពីការចំណាយដែលគ្រួសាររបស់អ្នក (ក) ត្រូវការរៀងរាល់ខែ (ខ) ប៉ុន្តែមិនដឹងពិតប្រាកដពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវចំណាយក្នុងខែនីមួយៗ

____

____

____

យើងអាចដឹងថាការចំណាយទាំងអស់នេះកើតមានជារៀងរាល់ខែ ប៉ុន្តែវាជា "**ចំណាយប្រែប្រួល** "។ ពិតមែនតែយើងដឹងថាវាកើតឡើងរៀងរាល់ខែ តែយើងមិនអាចកំណត់ការចំណាយពិតប្រាកដដូច ការចំណាយថេរ នោះទេ។ ការចំណាយប្រែប្រួលបែបនេះ ធ្វើឱ្យមានការលំបាកក្នុងការគ្រោងថវិកា ព្រោះយើងពុំដឹងពិតពីតម្រូវការនៃការចំណាយ។ ក្នុងករណីបែបនេះយើងគប្បីគិតពីប្រាក់ដែលយើងមាន ហើយការចំណាយរបស់យើងឱ្យស្របតាមចំនួនថវិកានោះ។

ចំណាយដែលមិនបានគ្រោងទុក

នៅពេលខ្លះក៏មានការចំណាយដោយគ្មានការគិតទុកជាមុន។ ចូរផ្តល់ឧទាហរណ៍មួយចំនួន ស្តីពីការចំណាយបែបនេះ។

____

____

____

____

____

នៅពេលខ្លះ យើងក៏ត្រូវចំណាយប្រាក់ដោយមិនបានព្រៀងទុកទៅលើវត្ថុអ្វីមួយ។ ជាធម្មតាការចំណាយបែបនេះយើងហៅថា " **ចំណាយដែលមិនបានគ្រោងទុក** "។ ការចំណាយបែបនេះ យើងមិនអាចដឹងជាមុនបានទេ តែយើងគ្រាន់តែដឹងថាការចំណាយបែបនេះវានឹងកើតមាន ។ ដូចនេះ យើងមានការលំបាកក្នុងការគ្រោងថវិកាឱ្យត្រូវ ឬមិនអាចគ្រោងថវិកាសន្សំប្រាក់ឱ្យបានត្រូវសម្រាប់ចំណាយទៅលើអ្វីដែលកើតឡើងភ្លាមៗ ដោយមិនបានគ្រោងទុក។

ចំណាយលើវត្ថុប្រណិត

ការចំណាយមួយបែបទៀត ហៅថាការចំណាយលើ "**វត្ថុប្រណិត**"។ ការចំណាយបែបនេះ គឺសំដៅទៅលើវត្ថុដែលយើងចង់បាន ប៉ុន្តែវាមិនមែនជាវត្ថុដែលត្រូវការចាំបាច់នោះទេ។ ចូរផ្តល់ឧទាហរណ៍មួយចំនួនស្តីពីការចំណាយបែបនេះ។

____
____
____

យើងអាចគ្រោងថវិកាមួយចំនួនជារៀងរាល់ខែ សម្រាប់ការចំណាយលើ "**វត្ថុប្រណិត** "។ ដោយសន្សំប្រាក់ក្នុងរយៈពេលយូរ។ ការចំណាយលើ "**វត្ថុប្រណិត**" គួរតែពិចារណាឱ្យបានហ្មត់ចត់ ប៉ុន្តែជាទូទៅយើងច្រើនតែចំណាយដោយមិនបានគិតគូរឡើយ។

ប្រភេទទាំងបួននៃការចំណាយ

១. នៅក្នុងតារាងដែលនិយាយពីវត្ថុដែលគ្រួសារនីមួយៗត្រូវចំណាយ និងសន្សំប្រាក់សម្រាប់ទិញនោះ ចូរអ្នកកំណត់ប្រភេទចំណាយ : **ចំណាយថេរ ចំណាយប្រែប្រួល ចំណាយមិនបានគ្រោងទុក** និង**ចំណាយលើវត្ថុប្រណិត**? សូមសរសេរពាក្យកាត់ ដែលមាននៅក្នុងវង់ក្រចកដាក់នៅក្បែរចំណាយនីមួយៗនៅក្នុងតារាងចំណាយ

២. ហេតុអ្វីបានជាមុខចំណាយមួយចំនួនពិបាកក្នុងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់?

____
____
____

និយមន័យនៃពាក្យ "ចំណង់" និង "តម្រូវការ"

ចូរកំណត់ប្រភេទ "**ចំណង់**" ឬ ជា "**តម្រូវការ**" មុខចំណាយខាងក្រោមនេះ :

មុខចំណាយ	**ចំណង់/តម្រូវការ**
១. ម្ហូបអាហារពេលព្រឹក អាហារថ្ងៃត្រង់ ឬអាហារពេលល្ងាច	
២. បាល់សម្រាប់លេងពេលសម្រាក	
៣. ស្បែកជើងសម្រាប់ពាក់ទៅសាលា	
៤. ស្បែកជើងសម្រាប់ពាក់ទៅចូលរួមពិធីអាពាហ៍ពិពាហ៍	
៥. ការទិញនំនៅក្រៅសាលា	
៦. សៀវភៅសរសេរ និងប៊ិចសម្រាប់រៀន	

ចូរអ្នកលើកឧទាហរណ៍មុខចំណាយ ២ ដែលទាក់ទងនឹង "**ចំណង់**" និង "**តម្រូវការ**" :

ចំណង់	
តម្រូវការ	

និយមន័យ

- **តម្រូវការ** គឺអ្វីដែលយើងត្រូវការដើម្បីរស់ មានសុខភាពល្អ និងលទ្ធភាពផ្សេងៗដូចជាមានទីកន្លែងរស់នៅ មានអាហារសម្រាប់បរិភោគ សំលៀកបំពាក់ដែលជួយការពារយើងទប់ទល់នឹងអាកាសធាតុ និងការងារ ដើម្បីឱ្យមានចំណូល ។ល។
- **ចំណង់** គឺអ្វីដែលយើងចង់បាន ប៉ុន្តែពុំមែនអ្វីដែលជាកាចាំបាច់ខានមិនបាននោះទេ។ មានន័យថាយើងអាចរស់បានដោយគ្មានវា។

មេរៀនទី២ : តើខ្ញុំបានប្រាក់មកដោយរបៀបណា?

☼ **លទ្ធផលរំពឹងទុក**

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សនឹងអាច :

- កំណត់វត្ថុផ្ទាល់ខ្លួនណាមួយដែលជា "**ចំណង់**" និង "**តម្រូវការ**" ដែលអ្នកចំណាយប្រាក់
- កំណត់វិធីដែលពួកគេអាចរកប្រាក់បាន
- បង្ហាញពីភាពខុសគ្នារវាងទម្លាប់នៃការចំណាយ និងការសន្សំ
- កំណត់វិធីដែលធ្វើឱ្យខ្លួនក្លាយជាអ្នកសន្សំប្រាក់ប្រសើរជាងមុន ។

និយមន័យនៃពាក្យ "ចំណង់" និង "តម្រូវការ"

ពាក្យទាំងពីរនេះជួនកាលមានការច្រឡំគ្នា ឬច្របូកច្របល់គ្នា មិនដឹងថាមួយណាជាតម្រូវការឬមួយណា ជាចំណង់ ។

តើអ្នកអាចប្តូរពីវត្ថុដែលជាតម្រូវការឱ្យទៅជាវត្ថុចំណង់វិញបានដែរឬទេ?

តម្រូវការ	**ចំណង់**
ឧទាហរណ៍ : អាហារ	អាហារសម្រន់មុនពេលអាហារល្ងាច

យើងត្រូវតែយល់ឱ្យច្បាស់នៅពេលយើងនិយាយពីតម្រូវការ និងចំណង់ ។ ប្រសិនបើយើងពុំបានគិតឱ្យបានល្អិតល្អន់នោះ យើងអាចប្តូរពីអ្វីដែលជាតម្រូវការទៅជាចំណង់ ។

ខ្ញុំ និង ការប្រើប្រាស់ប្រាក់

ប្រាក់ជួយយើងឱ្យទទួលបានអ្វីដែលយើងត្រូវការ។ ជាញឹកញាប់សមាជិកគ្រួសារជាច្រើននាក់បានជួយរកប្រាក់ចូលផ្ទះ។ នៅផ្នែកនេះ យើងនិយាយពីវិធីដែលយើងរកប្រាក់ ឬទទួលបានប្រាក់ចំណូល និងទម្លាប់ក្នុងការរក្សាទុកប្រាក់នៅពេលដែលយើងមានប្រាក់។

១. តើអ្នករកប្រាក់ចំណូល ឬ ទទួលប្រាក់ចំណូលដោយវិធីណា?

____

____

២. ចូរបង្ហាញវិធី ២ យ៉ាងដែលអ្នកគិតថាអាចរកប្រាក់ចំណូលបាន?

➢ ______________________________

➢ ______________________________

៣. ចូរប្រាប់ឈ្មោះវត្ថុ ៣ ទៅ ៥ ប្រភេទ ដែលអ្នកត្រូវចំណាយប្រាក់ទិញ។

____

____

____

____

____

៤. ចូរប្រាប់ឈ្មោះវត្ថុ ៣ ទៅ ៥ ប្រភេទ ដែលអ្នកត្រូវសន្សំប្រាក់សម្រាប់ទិញ។

____

____

____

____

____

ករណីសិក្សាស្តីពីទម្លាប់នៃការប្រើប្រាស់ប្រាក់

គ្រួសារមួយមានកូនស្រីម្នាក់ស្រស់ស្អាត។ សម្រស់របស់នាងទាក់ទាញបុរស១ជាច្រើន។ បុរសបីនាក់បានចូលមកដើម្បីសុំស្តីដណ្តឹងនាង។ ក្រុមគ្រួសារបានជួបជុំពិភាក្សាពីរឿងនេះ ដើម្បីជួយនាងក្នុងការធ្វើការសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសបុរសម្នាក់ធ្វើជាគូគ្រង។ ពេលពិភាក្សាគេទទួលបានព័ត៌មានថា បុរសទាំងបីនាក់សុទ្ធតែជាអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិ ម្នាក់១មានដល់ទៅ ៥ ម៉ឺនដុល្លារស្មើ១គ្នា។ ពួកគាត់បានប្រាក់មកដោយរបៀបខុស១គ្នា។

- បុរសទី១ជាកូនរស់នៅក្នុងគ្រួសារមធ្យម ហើយជាមនុស្សដែលមានបទពិសោធន៍ក្នុងការលេងល្បែង។ បុរសនេះពុំមានការងារធ្វើពេញម៉ោង ឬពុំមានប្រាថ្នាចង់ធ្វើការពេញម៉ោងទេ ព្រោះគេនិយាយថា គេអាចមានជីវភាពធូរធារដោយសារការលេងល្បែងស៊ីសង (មានទេពកោសល្យ)។ គេប្រាប់ក្រុមគ្រួសារគេថា ល្បែងស៊ីសងគឺជាអាជីពរបស់គេ ហើយគេមានឈ្មោះល្បីថាជាអ្នកជំនាញខាងផ្នែកលេងល្បែងស៊ីសង។
- បុរសទី២ជាកូនក្នុងគ្រួសារក្រីក្រ ប៉ុន្តែគេមានទេពកោសល្យខាងជំនួញ។ គេខិតខំធ្វើការងារ។ គេបានធ្វើការនិងសន្សំប្រាក់ហើយដាក់ទុនរកស៊ីទៀតផង ឥឡូវនេះគេក្លាយជាអ្នកធ្វើជំនួញដ៏មានជោគជ័យម្នាក់ ដោយបើកហាងលក់ និងជួសជុលកុំព្យូទ័រ។ គាត់ជាមនុស្សដែលប្រឹងប្រែងធ្វើការ ព្រមទាំងជាមនុស្សស្មោះត្រង់ និងមានទស្សនៈវិស័យសម្រាប់អនាគត។
- បុរសទី៣ជាកូនកសិករដែលមានដីធ្លីច្រើន។ គេមានសំណាង ដោយបានរកឃើញវត្ថុមានតម្លៃនៅក្នុងស្រែរបស់គេ។ គេបានលក់វត្ថុនោះបានប្រាក់យ៉ាងច្រើន។ គេសន្សំប្រាក់នេះ ព្រោះគេដឹងថា ថ្ងៃណាមួយគេនឹងរៀបការហើយមានទ្រព្យសម្បត្តិ។ គេជាអ្នកដែលប្រកាន់វិន័យ ហើយពូកែទុកដាក់ប្រាក់។ គេចាត់ទុកខ្លួនគេថាជាអ្នកមានសំណាងដោយបានរកឃើញកំណប់លាភ។

១. តើបុរសទាំងបីនៅក្នុងរឿងនេះសន្សំប្រាក់បានប៉ុន្មាន?

____

២. តើបុរសទាំងបីខុសគ្នាដូចម្តេចខ្លះ?

____

____

៣. តើបុរសទាំងបីចំណាយប្រាក់របស់គេដូចម្តេច?

____

____

____

៤. តើបុរសណាមួយមានផែនការសន្សំប្រាក់ល្អជាងគេ? ហេតុអ្វី?

៥. តើបុរសមួយណាដែលអ្នកគិតថាមានភាពឈ្លាសវៃក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រាក់ជាងគេ? ហេតុអ្វី?

៦. តើបុរសមួយណាដែលអ្នកគិតថានាងគួររៀបការជាមួយ?

ទម្លាប់ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រាក់របស់អ្នក

១. តើបុរសណាម្នាក់ ដែលអ្នកចង់អនុវត្តតាមខ្លាំងជាងគេបំផុត? ហេតុអ្វី?

២. តើទម្លាប់ប្រើប្រាស់ប្រាក់ប្រភេទណាខ្លះដែលអ្នកចង់កែលំអ?

៣. ចូរសរសេរពីលក្ខណសម្បត្តិរបស់អ្នកចំណាយប្រាក់ និងអ្នកសន្សំប្រាក់ដែលឈ្លាសវៃ ។

____

____

____

៤. ចូរសរសេរពីលក្ខណសម្បត្តិរបស់អ្នកចំណាយប្រាក់ និងអ្នកសន្សំប្រាក់ដែលមិនឈ្លាសវៃ ។

____

____

____

មេរៀនទី៣ : គោលបំណង តម្លៃ និង អាទិភាព

☼ **លទ្ធផលរំពឹងទុក**

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សនឹងអាច :

- បង្ហាញពីភាពខុសគ្នារវាងគោលបំណងរយៈពេលខ្លី រយៈពេលមធ្យម និងរយៈពេលវែង
- កំណត់គោលបំណងផ្ទាល់ខ្លួន៦យ៉ាង ។

គោលបំណង តម្លៃ និងអាទិភាព

យើងមានផ្លូវជាច្រើនដែលដឹកនាំយើងឱ្យក្លាយទៅជាអ្វីមួយ និងធ្វើអ្វីនៅពេលអនាគត ។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី ប្រសិនបើយើងគ្រាន់តែបោះជំហានពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃដោយមិនបានគិតពីអនាគត នោះអនាគតរបស់យើងក៏មិនបានរៀបចំបានល្អប្រសើរដែរ ។ យើងត្រូវគិតពីអ្វីដែលយើងចង់ធ្វើ ហើយបង្កើតគោលបំណង និងយុទ្ធវិធីដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចគោលបំណងនោះ បើពុំនោះទេ យើងនឹងក្លាយជាមនុស្សអសកម្មក្នុងជីវិត ។

ករណីសិក្សារបស់តារា ដែលធ្វើជាអ្នកបម្រើ

តារាធ្លាប់ជាអ្នកបម្រើនៅក្នុងភោជនីយដ្ឋានខ្មែរមួយ ដែលស្ថិតនៅជិតកន្លែងដែលគេរស់នៅ ។ នេះគឺជាមុខរបរដំបូងរបស់តារានៅពេលរៀនចប់មធ្យមសិក្សា ។ តារារៀនពីរបៀបធ្វើការងារពីប្រធានរបស់គេ និងអ្នករួមការងារ ។ គាត់យកចិត្តទុកដាក់ពីអ្វីដែលធ្វើឱ្យភ្ញៀវពេញចិត្ត និងអ្វីដែលធ្វើឱ្យភ្ញៀវមិនសប្បាយចិត្ត ។ តារាចង់ធ្វើការនៅភោជនីយដ្ឋានមួយដែលល្អជាងនេះ ហើយស្ថិតនៅតំបន់ទេសចរ ព្រោះបានប្រាក់កម្រៃ និងប្រាក់បន្ថែមច្រើនពីភ្ញៀវ ។ នៅពេលតារាទៅដាក់ពាក្យនៅភោជនីយដ្ឋានមួយ ក្នុងបណ្តាភោជនីយដ្ឋានជាច្រើន ទើបគេដឹងថា ខ្លួនគេនៅពុំទាន់បានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់គ្រាន់ និងពុំទាន់មានបទពិសោធន៍ក្នុងសេវាទទួលភ្ញៀវ ហើយក៏ពុំទាន់មានជំនាញភាសាអង់គ្លេសតាមដែលគេត្រូវការប្រើនៅទីនោះដែរ ។

១. តើជម្រើសរបស់តារាជាអ្វី?

____

____

____

ថ្ងៃនេះតារាមានការខកចិត្តជាខ្លាំង នៅពេលគេបង្ហាញមុខនៅភោជនីយដ្ឋានថ្មី។ ភ្ញៀវដែលធ្លាប់មកទីនេះសួរតារាថា ហេតុអ្វីបានជាឯងស្រងូតស្រងាត់ម្ល៉េះ។ តារាបានប្រាប់ពីរឿងរ៉ាវទាំងអស់ដល់ភ្ញៀវ។ ភ្ញៀវនោះបានប្រាប់តារាកុំឱ្យអស់សង្ឃឹម ឯងពិតជាម្ចាស់ហាងឱ្យតម្លៃថ្លៃជាមិនខាន ប្រសិនបើឯងខិតខំធ្វើការឱ្យបានល្អនោះ។ ភ្ញៀវបាននិយាយទៀតថា "ឯងត្រូវទៅ (១) ទទួលការបណ្តុះបណ្តាលពីបទពិសោធន៍ក្នុងសេវាទទួលភ្ញៀវ (២) រៀនភាសាអង់គ្លេស "

២. តើអ្នកយល់ដូចម្តេចចំពោះស្ថានភាពរបស់តារា?

___

___

___

៣. តើជំនាញទាំងនេះ តារាអាចមានលទ្ធភាពរកបានដែរឬទេ?

___

___

___

នៅល្ងាចនោះតារាទៅផ្ទះ ហើយនិយាយជាមួយក្រុមគ្រួសារ។ គេធ្វើការសម្រេចចិត្តដោយគិតរកវិធី ហើយក៏ចាប់ផ្តើមធ្វើផែនការ។ គេត្រូវការការគាំទ្រពីក្រុមគ្រួសារ ដើម្បីជួយធ្វើឱ្យសម្រេចផែនការរបស់គេ។ បងប្រុសរបស់គេបាននិយាយថា គាត់មានមិត្តភក្តិម្នាក់ជាអ្នកគ្រប់គ្រងភោជនីយដ្ឋានមួយ តែវាមិនល្អដូចជាភោជនីយដ្ឋានដែលឯងបានទៅសម្ភាសនោះទេ ប៉ុន្តែកន្លែងនោះវាទាមទារអ្នកមានជំនាញល្អជាងនៅហាងដែលឯងកំពុងធ្វើបច្ចុប្បន្ន។ បងរបស់តារាបានទូរស័ព្ទទៅមិត្តគាត់។ ប៉ុន្តែមិត្តគាត់និយាយថា នៅពេលនេះគាត់មិនទាន់ត្រូវការបុគ្គលិកថ្មីនៅឡើយទេ តែគាត់ឱ្យតារាមកទីនោះ ២ ឬ ៣ ដងក្នុងមួយសប្តាហ៍ ដើម្បីចូលរៀនក្នុងវគ្គបំប៉ន និងទទួលយកបទពិសោធន៍ការងារ។ មិត្តរបស់គាត់បានឱ្យតារាធ្វើការជាមួយបុគ្គលិកដែលមានសមត្ថភាពជាងគេ ដែលអាចឱ្យតារារៀនសូត្រពីរបៀបធ្វើការងារពីបុគ្គលិកនោះ។ តារាបានធ្វើការនៅហាងមិត្តរបស់បងគាត់ ទោះជាមិនបានទទួលប្រាក់ខែក៏ដោយ។

សៀវភៅសិស្ស

តារានៅមានបញ្ហាភាសាអង់គ្លេស ។ គេសម្រេចចិត្តសន្សំប្រាក់មួយចំនួន ដោយត្រូវផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់នៃការចំណាយ ។ គេត្រូវការប្រាក់១៥០ដុល្លារ សម្រាប់បង់ថ្លៃវគ្គសិក្សាភាសាអង់គ្លេសក្នុងរយៈពេល៦ខែ នៅមជ្ឈមណ្ឌលភាសាអង់គ្លេសដែលនៅក្បែរនោះ ។ ដូច្នេះ គេត្រូវបង់ ២៥ ដុល្លារ ក្នុងមួយខែ ។ ចាប់តាំងពីតារាធ្វើការស្ម័គ្រចិត្តនៅហាងថ្មីមួយរយៈមក គេពុំបានចំណាយប្រាក់ទៅលើការកំសាន្តសប្បាយ គេអាចសន្សំប្រាក់បាន ព្រោះតារាគិតថា បើគេមិនចំណាយប្រាក់សម្រាប់អាហារសម្រន់ ជារៀងរាល់ថ្ងៃ ជិះកង់ទៅធ្វើការ ដោយមិនជិះម៉ូតូឌុបទៅណាមកណា ឈប់ទិញខោអាវថ្មី ព្រោះខោអាវថ្មីទាំងនេះមិនមែនជាតម្រូវការពិតប្រាកដ ព្រមទាំងរើផ្ទះទៅនៅជាមួយក្រុមគ្រួសារ ឈប់ជួលបន្ទប់ស្នាក់នៅជាមួយមិត្តភក្តិ នោះគេអាចសន្សំបានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បង់ថ្លៃរៀនភាសាអង់គ្លេសរយៈពេល៦ខែ ដើម្បីអភិវឌ្ឍជំនាញភាសាអង់គ្លេសរបស់គេបន្ថែមទៀត ។

ប្រាំបីខែក្រោយមក តារាបានទៅដាក់ពាក្យជាថ្មីម្តងទៀត នៅភោជនីយដ្ឋានដែលមិនទទួលខ្លួនឱ្យធ្វើការ ។ ម្តងនេះអ្នកគ្រប់គ្រងមានការស្ងើចសរសើរ ដោយឃើញតារាមានការរីកចម្រើន ។ វគ្គបំប៉នរបស់តារាមិនទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដាដែលភោជនីយដ្ឋាននោះចង់បាននៅឡើយទេ តែអ្នកគ្រប់គ្រងយល់ឃើញថា តារាជាមនុស្សមានឆន្ទៈចង់ធ្វើការ ។ ដូចនេះ អ្នកគ្រប់គ្រងបានឱ្យតារាធ្វើជាអ្នកយាមឡាន ប៉ុន្តែគាត់បានបញ្ជាក់ប្រាប់តារាថា បុគ្គលិកភាគច្រើនបានចាប់ផ្តើមការងារពីតួនាទីបែបនេះ ។ អ្នកគ្រប់គ្រងនោះនិយាយថា នេះមិនមែនជាតួនាទីដែលតារាឯងចង់បាននោះទេ ប៉ុន្តែនេះជាការងារដែលគាត់អាចផ្តល់ឱ្យបាន ។ តារាក៏បានយល់ព្រមទទួលការងារនោះ ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយក៏តារាទទួលបានបទពិសោធន៍ និងចំណេះដឹងមួយចំនួនបន្ថែមទៀត ។ តារាកាន់តែមានភាពកក់ក្តៅជាមួយនឹងភ្ញៀវទេសចរ ហើយបានធ្វើទំនាក់ទំនងជាភាសាអង់គ្លេសទៀតផង ។ តារាខិតខំធ្វើការដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។ ក្នុងរយៈពេល៦ខែក្រោយមក តារាត្រូវបានដំឡើងឋានៈជាអ្នករត់តុតាមការចង់បានដូចក្តីសង្ឃឹម ។

ការពិភាក្សាលើករណីសិក្សា

១. តើតារាមានគោលបំណងដូចម្តេច?

____

____

២. តើតារាមានបញ្ហាអ្វី?

____

____

____

សៀវភៅសិស្ស

៣. តើនរណាជួយតារា? ជួយដោយរបៀបណា?

___

___

___

___

៤. តើតារាបានដោះស្រាយបញ្ហាដោយរបៀបណា?

___

___

___

៥. ប្រសិនបើអ្នកជាតារា តើអ្នកគិតដូចម្ដេច?

___

___

___

___

___

៦. តើតារាបានបញ្ចប់គោលដៅសម្រាប់ជីវិតរបស់គាត់ហើយឬនៅ?

___

___

___

គោលដៅរបស់អ្នក ឬ គោលដៅអាជីព

តារាបង្កើតគោលបំណងមួយ ដែលជាមានសេចក្តីប្រាថ្នាខ្ពស់ហើយវាក៏ជាគោលដៅសម្រាប់អនាគតផងដែរ ។ យើងអាចបង្កើតគោលដៅប្រចាំថ្ងៃ គោលដៅសម្រាប់សប្តាហ៍ក្រោយ ខែក្រោយ និងឆ្នាំក្រោយ ។ គោលដៅទាំងនេះ អាចទាក់ទងទៅនឹងមុខរបរ ការសិក្សា ទំនាក់ទំនងសង្គម ការអភិវឌ្ឍផ្ទាល់ខ្លួន និងផ្នែកផ្សេងៗ ។ ឥឡូវនេះ យើងសាកល្បងបង្កើតគោលដៅមួយចំនួនសម្រាប់ខ្លួនយើង ។

១. កំណត់គោលដៅរយៈពេលខ្លី (១-៤សប្តាហ៍) ២ចំណុច

____

____

____

____

____

២. កំណត់គោលដៅរយៈពេលមធ្យម(២-១១ខែ) ២ចំណុច

____

____

____

____

____

៣. កំណត់គោលដៅរយៈពេលវែង (១ឆ្នាំ ឬលើសពី១ឆ្នាំ) ២ចំណុច

____

____

____

____

____

៤. ឥឡូវអ្នកមានគោលដៅ ៦ តើគោលដៅណាខ្លះដែលសំខាន់ជាងគេសម្រាប់អ្នក។ លេខ ១ សម្រាប់គោលដៅដែលសំខាន់ជាងគេ និងដាក់លេខ៦ សម្រាប់គោលដៅណាដែលមិនសំខាន់សោះ។

ការធ្វើផែនការដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចគោលដៅ

យើងពិនិត្យមើលឱ្យបានស៊ីជំរៅទៅលើគោលដៅជាអាទិភាព២ដំបូងដែលមាននៅក្នុងតារាងអាទិភាពរបស់យើង។ ដើម្បីយល់ឱ្យច្បាស់ពីគោលដៅជាអាទិភាពចំបងទាំង២ ចូរសាកល្បងឆ្លើយនឹងសំណួរទាំងនេះសម្រាប់គោលដៅមួយម្តងៗដោយសរសេរចម្លើយនៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រា :

១. តើយើងត្រូវមានការគាំទ្រ ឬ សញ្ញាប័ត្រអ្វីខ្លះ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ?
២. តើយើងអាចធ្វើអ្វីខ្លះ ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចគោលដៅនេះ?
៣. តើធនធានអ្វីខ្លះដែលយើងត្រូវការដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចគោលដៅនេះ?
៤. តើយើងអាចកំណត់វិធីមួយចំនួនដែលអាចសន្សំប្រាក់ ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចគោលដៅនេះបានឬទេ?
៥. តើយើងត្រូវដើរតាមជំហានអ្វីខ្លះទៀត ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចគោលដៅនេះ?
៦. តើអ្នកណាអាចជួយផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យយើង ឬជួយយើងក្នុងការធ្វើផែនការ ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចគោលដៅនេះ?
៧. តើមានចំណុចអ្វីខ្លះដែលយើងអាចរៀនសូត្រពីតារា ដើម្បីពង្រឹងផែនការ?

មេរៀនទី៤ : ទម្លាប់នៃការចំណាយប្រាក់

☼ **លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក**

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់ សិស្សនឹងអាច :

- កត់ត្រាពីតម្រូវការ និង ជំហាន ក្នុងការសម្រេចគោលដៅខាងលើ
- បង្ហាញពីលក្ខណសម្បត្តិនៃទម្លាប់ចំណាយប្រាក់ដែលឈ្លាសវៃ មិនឈ្លាសវៃ (ល្អ និងមិនល្អ) ដល់អ្នកណាម្នាក់ដែលចង់សន្សំប្រាក់ ។

ការសម្តែងតួពីទម្លាប់នៃការចំណាយប្រាក់

១. នៅពេលដើរតាមផ្លូវ វណ្ណៈ រើសបានក្រដាសប្រាក់ ៥ ម៉ឺនរៀលមួយសន្លឹក ។ គាត់សប្បាយចិត្តណាស់ ព្រោះគាត់កំពុងតែព្យាយាមសន្សំប្រាក់ដើម្បីទិញនាឡិកាដៃមួយ ។ នៅពេលវណ្ណៈនិយាយប្រាប់សុផល ពីសំណាងរបស់គាត់ ដែលរើសបានប្រាក់នេះធ្វើឱ្យមិត្តគាត់សើច ។

២ ឆ្នាំនេះសីហាបានអានសៀវភៅច្រើន ។ គាត់គិតរកទិញវ៉ែនតាសម្រាប់មើលអក្សរ ដើម្បីកុំឱ្យភ្នែកគាត់នឿយហត់ ។ គាត់ឃើញហាងមួយមានលក់វ៉ែនតាដែលមានតម្លៃថោកជាងហាងដទៃ ។ គាត់នៅឆ្ងល់អំពីគុណភាពរបស់វា តែគាត់គិតថា បើគាត់ទិញវាក្នុងតម្លៃថោកនោះ គាត់នឹងអាចសល់ប្រាក់ខ្លះដើម្បីទៅជួបមិត្តភក្តិនៅហាងកាហ្វេ ។

៣ រៀងរាល់ថ្ងៃ ពេលចេញពីសាលា មិត្តភក្តិសុធាតែងឃាត់សុធាមិនឱ្យទៅលេងបៀ ។ សុធាបានសន្សំប្រាក់ដែលចំណេញពីការលក់នំប៉័ង និងកម្រៃដែលបានមកពីការធ្វើការងារផ្ទះឱ្យម្តាយមីង ។ ប្រាក់ដែលគេសន្សំមិនទាន់បានគ្រប់ចំនួនសម្រាប់ទិញកង់ថ្មីដែលគេចង់បាននៅឡើយ ។ ដូចនេះ គេក៏សម្រេចចិត្តលេងល្បែងជាមួយមិត្តភក្តិ ។

៤ ឪពុកមាស៊ីផុងមកលេងផ្ទះស៊ីផុង ហើយបានឱ្យប្រាក់គេ ២៥ ០០០ រៀល ។ ស៊ីផុនកំពុងគិត ថាតើគេត្រូវយកប្រាក់នេះទៅទិញអ្វី ។ គេព្យាយាមគិតពិចារណាពីជម្រើសដែលគេត្រូវចំណាយប្រាក់ ។

សៀវភៅសិស្ស

ឱ្យសិស្សរៀបចំការសម្តែងតួ ដែលបង្ហាញពីការសម្រេចចិត្តទាក់ទងទៅនឹងរបៀបចំណាយប្រាក់។ គ្រូលើកឧទាហរណ៍២សម្រាប់ការសម្តែងតួ (១) បង្ហាញពីឥរិយាបថអវិជ្ជមាននៃអ្នកចំណាយប្រាក់ដែលមិនឈ្លាសវៃ ឬមិនល្អ។ (២) បង្ហាញពីឥរិយាបថវិជ្ជមាននៃអ្នកចំណាយប្រាក់ដែលឈ្លាសវៃ ឬ ល្អ។

ការសម្គាល់ពីលក្ខណៈអ្នកចំណាយប្រាក់ដែលល្អ និង មិនល្អ

១. ចូរសរសេរពីលក្ខណសម្បត្តិ ៣ យ៉ាងរបស់អ្នកចំណាយប្រាក់ដែលមិនឈ្លាសវៃ ឬ មិនល្អ។

___

___

___

២. ចូរសរសេរពីលក្ខណសម្បត្តិ ៣ យ៉ាងរបស់អ្នកចំណាយប្រាក់ដែលឈ្លាសវៃ ឬ ល្អ។

___

___

___

៣. ចូរអ្នកបង្ហាញអំពីស្ថានភាពដែលអ្នកធ្លាប់ជាអ្នកចំណាយប្រាក់ដែលឈ្លាសវៃ ឬ អ្នកចំណាយប្រាក់ដែលមិនឈ្លាសវៃ?

___

___

___

___

___

___

មេរៀនទី ៥ : ការបង្កើតសៀវភៅកត់ត្រាការចំណាយប្រចាំថ្ងៃ

☼ **លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក**

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សនឹងអាច :

- ធ្វើសៀវភៅកត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃ ។

សៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃ

ដើម្បីធ្វើខ្លួនជាអ្នកចំណាយប្រាក់ដែលឈ្លាសវៃ និងក្លាយខ្លួនជាអ្នកសន្សំប្រាក់ដ៏ល្អ យើងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ពីរបៀបចំណាយប្រាក់ និងគិតឱ្យបានល្អិតល្អន់ពីវិធីចំណាយដោយយើងធ្វើការប្រៀបធៀបរវាង ការចំណាយសម្រាប់ចំណង និងគោលដៅនៃការចំណាយ ។ ឥឡូវនេះយើងត្រូវសាកល្បងប្រើតារាងកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីពិនិត្យមើលការចំណាយរបស់យើងដែលកើតមានក្នុង ២ ឬ ៣ សប្ដាហ៍ក្រោយនេះ ។

តារាងកត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃផ្ទាល់ខ្លួន

កាលបរិច្ឆេទ	ប្រភេទទំនិញ	តម្លៃ			
	ចំនួនសរុបប្រចាំសប្ដាហ៍:	$			

១. ឥឡូវចូរសង្កេតមើលតារាងនេះ ជួរទី(១) ប្រាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទិញទំនិញ (ឬ ការចំណាយ) ជួរទី(២) ប្រាប់ពីមុខទំនិញដែលអ្នកបានទិញ (ការទិញទំនិញ ឬ ការប្រើសេវាកម្ម) និងជួរទី(៣) ប្រាប់ពីតម្លៃទំនិញ ។

កាលបរិច្ឆេទ	ប្រភេទទំនិញ	តម្លៃ

អ្នកគួរតែសរសេរនៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នក គ្រប់ពេលដែលអ្នកបានចំណាយ

២. ចូរពិនិត្យមើលប្រអប់ ២ បន្ទាប់ដែលមានដាក់ឈ្មោះថា "**ចំណង់**"និង "**តម្រូវការ**" ។ ម្តងនេះអ្នកត្រូវ សម្រេចចិត្ត ថាតើការចំណាយនីមួយៗរបស់អ្នកវាឆ្លើយតបទៅនឹង "**ចំណង់**" ឬ "**តម្រូវការ**" ហើយសរសេរ សញ្ញាខ្វែង “X” នៅក្នុងប្រអប់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

កាលបរិច្ឆេទ	ប្រភេទទំនិញ	តម្លៃ

ចំណង់	តម្រូវការ

៣. ចូរពិនិត្យប្រអប់ដែលដាក់ឈ្មោះថា "**គោលបំណង**" ។ អ្នកគួរពិនិត្យមើលឡើងវិញលើគោលដៅរបស់អ្នកដែលបាន កំណត់កាលពីមុន ហើយធ្វើការសម្រេចចិត្ត ថាតើការចំណាយនីមួយៗរបស់អ្នកវាឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅរបស់ អ្នក ឬមិនឆ្លើយតប។ ចូរសរសេរពាក្យ "**បាស/បាទ**" ប្រសិនបើការចំណាយនោះវាជួយគាំទ្រដល់ការធ្វើឱ្យ សម្រេចគោលបំណងដែលបានកំណត់ ឬ "**ទេ**" ប្រសិនបើការចំណាយនោះវាមិនជួយគាំទ្រដល់ការធ្វើឱ្យសម្រេច គោលបំណងដែលបានកំណត់ ។

កាលបរិច្ឆេទ	ប្រភេទទំនិញ	តម្លៃ

ចំណង់	តម្រូវការ

គោលបំណង

៤. មូលហេតុដែលយើងធ្វើការកត់ត្រាការចំណាយប្រចាំថ្ងៃគឺដើម្បីធ្វើឱ្យយើង :

- អាចចងចាំបានពីអ្វីដែលយើងបានចំណាយប្រាក់
- អាចវិភាគបានទៅលើលក្ខណៈនៃការចំណាយ
- ដឹងថាការចំណាយប្រាក់ភាគច្រើនទៅលើវត្ថុដែលជាតម្រូវការចាំបាច់ ជាងចំណាយប្រាក់ឥតប្រយោជន៍ទៅលើ វត្ថុដែលជាចំណង់ ។
- ដឹងថាតើយើងចំណាយប្រាក់ប៉ុន្មានទាក់ទងនឹងគោលដៅរបស់យើង ហើយការចំណាយប្រាក់នោះសម្រាប់គោល ដៅរយៈពេលខ្លី ឬ រយៈពេលវែង
- មានកំណត់ត្រា ដែលអាចធ្វើឱ្យយើងកំណត់បានពីរបៀបកាត់បន្ថយការចំណាយ និងធ្វើការសន្សំប្រាក់ឱ្យបាន ច្រើនសម្រាប់ការទិញទំនិញ ការប្រើសេវាកម្មដែលមានសារប្រយោជន៍ ចំពោះអ្នកក្នុងការធ្វើផែនការគោលដៅ របស់យើងដែលបានកំណត់ក្នុងរយៈពេលវែង ។

៥. ចូរអ្នកប្រាប់ពីមូលហេតុផ្សេងទៀតនៃការប្រើប្រាស់សៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃ។

ការអនុវត្តប្រើប្រាស់សៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃ

ក្រោយពីអ្នកកត់ត្រាកំណត់ត្រាការចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកកាលពីសប្តាហ៍មុននៅក្នុងសៀវភៅ ចូរសរសេរចម្លើយចំពោះសំណួរដូចតទៅ :

១. តើអ្នកបានរៀនអ្វីខ្លះពីទម្លាប់នៃការចំណាយប្រាក់របស់អ្នក ហើយ តើការចំណាយប្រាក់នោះទាក់ទងនឹង " **ចំណង់** " " **តម្រូវការ** " និង " **គោលដៅ** " របស់អ្នក?

២. តើអ្នកគិតថាខ្លួនអ្នកជាអ្នកចំណាយប្រាក់ដែលឈ្លាសវៃដែរឬទេ? ចូរពន្យល់។

៣. តើអ្នកគិតថាអ្នកនឹងអាចចំណាយប្រាក់ដោយឈ្លាសវៃ ដែរឬទេ? ចូរពន្យល់។

៤. ចូរត្រឡប់ទៅមើលតារាងកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នក ហើយ ដាក់ឈ្មោះលើមុខចំណាយនីមួយៗរបស់អ្នកដោយសរសេរពាក្យ "**ចំណាយថេរ**" "**ចំណាយប្រែប្រួល**" "ចំណាយដែលមិនបានគ្រោងទុក" ឬ "**ចំណាយលើវត្ថុប្រណិត**" ។

មេរៀនទី៦ : ថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន

☼ **លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក**

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់ សិស្សនឹងអាច :

- វិភាគអាកប្បកិរិយាក្នុងការចំណាយ
- កំណត់ជម្រើសផ្សេងៗក្នុងការចំណាយ
- គ្រោងថវិកាប្រចាំសប្តាហ៍បែបងាយៗ
- ពិនិត្យតាមដានការចំណាយ
- កំណត់តម្លៃ ឬសារប្រយោជន៍ នៃការគ្រោងថវិកា
- បង្ហាញថាថវិកាអាចមានការប្រែប្រួលនៅពេលខ្លះ ។

ការបង្កើតតារាងគ្រោងថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន

១. ហេតុអ្វីបានជាយើងចាំបាច់ត្រូវបង្កើតតារាងគ្រោងថវិកា?

____

____

____

នេះជាឧទាហរណ៍គំរូតារាងគ្រោងថវិកាមូលដ្ឋាន ។ នៅពេលបង្កើតតារាងគ្រោងថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន អ្នកគប្បីបង្កើតជួរប្រអប់ឱ្យបានច្រើនតាមដែលអ្នកត្រូវការ (ប្រភេទចំណាយនីមួយៗ) ។

តារាងគ្រោងថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន

ប្រាក់ចំណូល និង ចំណាយ	ថវិកា	ចំនួនជាក់ស្តែង	ភាពខុសគ្នា
ចំណូលដែលរំពឹងទុក			
ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ			
ប្រាក់ធ្វើការងារតាមផ្ទះ			
ប្រាក់ខែ			
ចំណូលប្រចាំសប្តាហ៍សរុប			

ចំណាយដែលរំពឹងទុក			
ចំណាយថេរ			
ចំណាយប្រែប្រួល			
ចំណាយផ្សេងៗទៀតដែលអាចមាន			
ចំណាយប្រចាំសប្តាហ៍សរុប			
ប្រាក់សន្សំសរុប (ចំណូលដកចំណាយ)			

២. ចូររៀបរាប់ពីវិធីមួយចំនួនដែលអ្នកទទួលបានប្រាក់។

___

___

___

៣. ចូររៀបរាប់ពីវិធីមួយចំនួនដែលអ្នកអាចរកប្រាក់បាន។

___

___

___

៤. កំណត់ការចំណាយមួយចំនួនដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នក ដោយដាក់ឱ្យត្រូវតាមប្រភេទចំណាយខាងក្រោម ។

ចំណាយថេរ :
ចំណាយប្រែប្រួល :
ចំណាយផ្សេងៗ(ចំណាយដែលមិនបានគ្រោងទុក ឬ ចំណាយលើវត្ថុប្រណិត) :

៥. តើប្រភេទចំណាយអ្វីខ្លះ ដែលអ្នកត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងតារាងគ្រោងថវិកាចំណាយរបស់អ្នក ?

[ឧទាហរណ៍ : ថ្លៃជិះម៉ូតូកង់បី ម៉ូតូឌុប ថ្លៃសាំង ថ្លៃសំបកកង់ម៉ូតូ តើជាប្រភេទចំណាយអ្វី ? ចំពោះការចំណាយបែបនេះ អ្នកគួរដាក់ឈ្មោះថា "**ការចំណាយលើមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ** " ។]

____

____

____

____

៦. ដើម្បីរៀបចំតារាងគ្រោងថវិកាយើងត្រូវ :

- ពិនិត្យមើលសៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកឡើងវិញ និង បង្កើតប្រភេទចំណាយទូទៅសម្រាប់តារាងគ្រោងថវិការបស់អ្នក
- កំណត់ប្រភេទចំណាយឱ្យបានត្រឹមត្រូវ
- គូសតារាងគ្រោងថវិកា ហើយ បញ្ចូលប្រភេទចំណាយទាំងនេះទៅក្នុងតារាងនោះ
- សូមកុំបារម្ភប្រសិនបើអ្នកគ្មានមុខចំណាយសម្រាប់ប្រភេទចំណាយនីមួយៗ ហើយក៏មិនចាំបាច់ដាក់បញ្ចូលគ្រប់ ប្រភេទចំណាយទាំងអស់ទៅក្នុងតារាង គ្រោងថវិការបស់អ្នកដែរ

សូមកត់សម្គាល់ថា

ប្រភេទថវិកាផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នក និងចំនួនថវិកាដែលអ្នកមានគឺវាពិតជាមិនដូចគ្នាទៅនឹងតារាងគ្រោងថវិការបស់មិត្តអ្នកឡើយ ។ តារាងគ្រោងថវិការបស់អ្នកខុសពីតារាងគ្រោងថវិការបស់មិត្តអ្នក ។ តារាងគ្រោងថវិកាទាំងនេះជាការឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីប្រាក់ចំណូល និងទម្លាប់ចំណាយប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់យើង ។ តារាងគ្រោងថវិកាទាំងនេះមិនតម្រូវឱ្យដូចគ្នាទៅនឹងតារាងគ្រោងថវិការបស់មិត្តអ្នកឡើយ ។

របៀបគណនារកចំនួនថវិកា

ដើម្បីរៀបចំថវិការបស់អ្នកជាដំបូងត្រូវចាប់ផ្ដើមជាមួយនឹងជួរ "**ថវិកា**"។ ចំណែកព័តិមាននៅក្នុងជួរ "**ចំនួនជាក់ស្ដែង**" គឺអ្នកត្រូវបំពេញនៅចុងបញ្ចប់នៃសកម្មភាពគ្រោងថវិការបស់អ្នក។

ដើម្បីស្វែងយល់ពីលំនាំនៃការបំពេញតារាងគ្រោងថវិការបស់អ្នក យើងត្រូវពិនិត្យមើលលើចំនួនថវិកាប្រចាំសប្ដាហ៍ជាមុនសិន។ មនុស្សមួយចំនួនគេគ្រោងថវិកាប្រចាំខែ ហើយអ្នកផ្សេងទៀតគេគ្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ។ នេះមានន័យថា នៅចុងសប្ដាហ៍យើងគួរតែពិនិត្យមើលតារាងគ្រោងថវិកា ហើយបំពេញព័តិមាននៅត្រង់ប្រអប់ **ចំនួនជាក់ស្ដែង**

១. ដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍កន្លងមក អ្នកត្រូវបំពេញព័តិមាននៅក្នុងតារាងគ្រោងថវិការបស់អ្នកនូវចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអ្នកគិតថាជាប្រាក់ចំណូលរបស់អ្នកនៅសប្ដាហ៍ក្រោយ។

២. បូកសរុបចំនួនប្រាក់ចំណូលដែលរំពឹងទុកសម្រាប់សប្ដាហ៍នីមួយៗ។

៣. សម្រាប់ប្រភេទចំណាយនីមួយៗ អ្នកគួរពិនិត្យមើលនៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកឡើងវិញ។

៤. ចូរគិតអំពីការចំណាយផ្សេងៗដែលអ្នកអាចមាននៅក្នុងសប្ដាហ៍នេះ។

៥. ដោយផ្អែកលើចំនួនទាំងនេះ ចូរធ្វើការប៉ាន់ស្មានពីចំនួនប្រាក់ដែលនឹងត្រូវចំណាយសម្រាប់ប្រភេទនីមួយៗ ដែលអ្នកបានរាយឈ្មោះនៅក្នុងតារាងគ្រោងថវិការបស់អ្នក។

៦. ចូរសរសេរពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែលជាការប៉ាន់ស្មានទាំងនេះនៅក្នុងជួរ "ថវិកា" (ការប៉ាន់ស្មានដែលល្អ គឺអាស្រ័យទៅលើបទពិសោធន៍កន្លងមករបស់អ្នក) សម្រាប់ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអ្នកត្រូវការតាមប្រភេទនីមួយៗ សម្រាប់សប្ដាហ៍ក្រោយ។

៧. សូមគិតឱ្យបានច្បាស់មុននឹងអ្នកសម្រេចចិត្តបន្តទៅមុខទៀត ៖ តើអ្នកមានបាត់នូវប្រភេទចំណាយណាមួយដែរឬទេ? ប្រសិនបើមានបាត់ សូមដាក់បន្ថែមប្រភេទទាំងនេះ។ ប្រសិនបើ ពុំមានបាត់ទេ សូមបន្តទៅជំហានបន្ទាប់ទៀត។

៨. បូកសរុបចំនួនថវិកាទាំងអស់របស់អ្នក ហើយសរសេរចំនួនប្រាក់សរុបនេះនៅក្នុងជួរ "**ថវិកា**" ត្រង់ "**ការចំណាយសរុបប្រចាំខែ**"។

៩. ចំនួនប្រាក់ចំណាយសរុបរបស់អ្នក <u>មិនគួរ</u> មានចំនួនច្រើនជាងប្រាក់ចំណូលសរុបឡើយ។ ចូរកាត់បន្ថយការចំណាយរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នកមានការចំណាយច្រើនជាងប្រាក់ចំណូល។

១០. រក្សាប្រអប់ក្នុងជួរ "**ចំនួនជាក់ស្ដែង**" និង "**ភាពខុសគ្នា**" ឱ្យនៅទំនេរ។ អ្នកនឹងត្រូវបំពេញព័តិមាននៅក្នុងប្រអប់ទាំងនេះនៅសប្ដាហ៍ក្រោយ។

១១. សរសេរបំពេញចំនួនទឹកប្រាក់ ដែលអ្នកត្រូវសន្សំនៅក្នុងប្រអប់ " **ប្រាក់សន្សំសរុប** " ដោយធ្វើការគណនា ចំនួនប្រាក់ចំណូលសរុបដកជាមួយនឹងប្រាក់ចំណាយសរុប ។ ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលគណនានេះមិនអាចចេញជាសញ្ញាអវិជ្ជមាន ហើយវាក៏មិនមែនជាប្រាក់ដែលត្រូវសន្សំដែរ ។

សម្រាប់សប្តាហ៍ក្រោយ ចូរសរសេរនៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នក ។ អ្នកនឹងត្រូវប្រើព័ត៌មាននេះយកទៅបំពេញនៅក្នុងតារាងគ្រោងថវិកាផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នក!

មេរៀនទី៧ ៖ ការពិនិត្យថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន

☼ **លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក**

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់ សិស្សនឹងអាច ៖

- វិភាគលើឥរិយាបថក្នុងការចំណាយ
- កំណត់ជម្រើសផ្សេងដែលអាចមានទំនាក់ទំនងជាមួយការចំណាយ
- ពិនិត្យ និង កែសម្រួលឡើងវិញលើថវិកាចំណាយប្រចាំសប្ដាហ៍
- ត្រួតពិនិត្យមើលការចំណាយ
- កំណត់ថវិកាដែលមាន
- បង្កើតថវិកាប្រចាំសប្ដាហ៍ ។

ការគណនាចំនួនប្រាក់ចំណាយពិតរបស់អ្នកប្រចាំសប្ដាហ៍

១. តើអ្នកយល់ឃើញដូចម្ដេចចំពោះព័ត៌មានដែលសរសេរនៅជួរ "**ចំនួនជាក់ស្ដែង**" ក្នុងតារាងគ្រោងថវិកា?

___

___

___

២. ដើម្បីបំពេញព័ត៌មានក្នុងប្រអប់នៃតារាងអ្នកត្រូវអនុវត្តតាមជំហានដូចតទៅ ៖

- បញ្ចូលព័ត៌មានពីចំនួនប្រាក់ចំណូលជាក់ស្ដែង ដែលអ្នកទទួលបានទៅក្នុងប្រភេទចំណាយដែលអ្នកបានកំណត់ ។
- ផ្ទេរព័ត៌មានពីសៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកចូលទៅក្នុងតារាងគ្រោងថវិកាផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នក ។ ដោយត្រូវ ៖
  - o កំណត់ថាតើប្រភេទចំណាយនីមួយៗត្រូវយកទៅដាក់ត្រង់កន្លែងណាក្នុងតារាងគ្រោងថវិកា ។
  - o ធ្វើការបូកសរុបរាល់ការចំណាយសម្រាប់មុខចំណាយនីមួយៗឱ្យត្រូវគ្នានឹងប្រភេទចំណាយ ។
  - o សរសេរចំនួនសរុបដែលបានគណនារួចចូលទៅក្នុងជួរ "**ចំនួនជាក់ស្ដែង**" ឱ្យបានត្រឹមត្រូវសម្រាប់ប្រភេទនីមួយៗ ។

o បូកសរុបការចំណាយទាំងអស់បញ្ចូលគ្នា រួចសរសេរចំនួនសរុបនេះទៅក្នុងជួរ " **ចំនួនជាក់ស្តែង**" សម្រាប់ជួរ " **ការចំណាយសរុបប្រចាំសប្តាហ៍** " ។

៣. ដើម្បីគណនាចំនួនប្រាក់សន្សំសរុបជាក់ស្តែង ត្រូវគណនាតាមវិធីដូចខាងក្រោម:

ប្រាក់ចំណូលសរុបជាក់ស្តែង - ប្រាក់ចំណាយសរុបជាក់ស្តែង = ចំនួនប្រាក់សន្សំសរុបជាក់ស្តែង

កំណត់សម្គាល់ : ប្រសិនបើចំនួនប្រាក់ចំណូលជាក់ស្តែងច្រើនជាងប្រាក់ចំណាយជាក់ស្តែងនោះ ពេលនោះគេមានចំនួនប្រាក់សន្សំជាក់ស្តែង ។

ការគណនា "ភាពខុសគ្នា " នៅលើតារាងថវិការបស់អ្នក

១. តើអ្នកយល់ឃើញដូចម្តេចចំពោះព័ត៌មានដែលសរសេរនៅក្នុងជួរ " **ភាពខុសគ្នា** " ក្នុងតារាងគ្រោងថវិកា?

____

____

____

- យើងពិនិត្យមើលភាពខុសគ្នារវាងប្រាក់ចំណូល និងប្រាក់ចំណាយ ។
- យើងចង់ឱ្យប្រាក់ចំណូលជាក់ស្តែងខ្ពស់ជាងចំនួនថវិកាដែលមាន ។
- យើងចង់ឱ្យចំនួនជាក់ស្តែងទាបជាងចំនួនថវិកាដែលមាន ។
- តាមរូមមន្តយើងតែងចង់បានប្រាក់ចំណូលមានចំនួនខ្ពស់ជាងការចំណាយ ។

យើងប្រើវិធីគណនាផ្សេងៗគ្នាសម្រាប់គណនាពី **ភាពខុសគ្នា**

ប្រាក់ចំណូល

- សម្រាប់ប្រាក់ចំណូលដែលយើងចង់ឱ្យមានចំនួនជាក់ស្តែងខ្ពស់ជាង ចំនួនថវិកាពិតដែលមាន នោះយើងត្រូវប្រើវិធីគណនាដូចខាងងក្រោម :

ចំនួនប្រាក់ចំណូលជាក់ស្តែង — ចំនួនថវិកាដែលមាន = ចំនួនប្រាក់ខុសគ្នា

- ការប្រើវិធីនេះ ប្រសិនបើថវិកាជាក់ស្តែងខ្ពស់ជាង ថវិកាដែលមាន ដូចនេះការគណនាបានបង្ហាញច្បាស់ពីលទ្ធផលវិជ្ជមាន ។

ប្រាក់ចំណាយ

➢ សម្រាប់ប្រាក់ចំណាយដែលយើងចង់ឱ្យមានចំនួនចំណាយជាក់ស្តែងទាបជាង ចំនួនថវិកាដែលយើងមាន នោះធ្វើឱ្យយើងអាចសន្សំប្រាក់បានច្រើន ។ ដូច្នេះយើងអាចប្រើវិធីគណនាដូចខាងក្រោម :

ចំនួនប្រាក់ចំណាយដែលមាន - ចំនួនប្រាក់ចំណាយជាក់ស្តែង = ចំនួនប្រាក់ចំណាយខុសគ្នា

➢ ការប្រើវិធីនេះ ប្រសិនបើថវិកាចំណាយដែលមានខ្ពស់ជាងចំនួនប្រាក់ចំណាយជាក់ស្តែង ។ ដូចនេះ ការគណនាបានបង្ហាញច្បាស់ពីលទ្ធផលវិជ្ជមាន ។

២. ចូរពិនិត្យមើលទឹកប្រាក់ខុសគ្នារបស់អ្នក រួចឆ្លើយនឹងសំណួរខាងក្រោម :

✌ តើអ្នករកបាន "**ប្រាក់ចំណូល**" ច្រើនជាង តិចជាង ឬ ដូចគ្នាទៅនឹងផែនការដែលអ្នកកំណត់?

✌ តើអ្នកបាន "**ចំណាយប្រាក់**" ច្រើនជាង តិចជាង ឬ ដូចគ្នានឹងទៅផែនការដែលអ្នកកំណត់?

✌ ប្រសិនបើអ្នកបានពិនិត្យមើលលើថវិការបស់អ្នកឡើងវិញ ដើម្បីធ្វើផែនការឱ្យបានត្រឹមត្រូវ តើអ្នកត្រូវកែប្រែទៅលើចំណុចអ្វីខ្លះ?

ការបង្កើតតារាងគ្រោងថវិកាប្រចាំខែ

១. ដោយផ្អែកលើតួលេខសៀវភៅកត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នក និង ថវិកាពង្រាងប្រចាំសប្តាហ៍ដែលអ្នកបានធ្វើ ចូរបង្កើតតារាងគ្រោងថវិកាសម្រាប់ប្រាក់ចំណូលប្រចាំខែ និង ការចំណាយ ។

២. ផ្អែកលើបទពិសោធន៍គ្រោងថវិកាប្រចាំ សប្តាហ៍របស់អ្នកអាចធ្វើការកែប្រែប្រភេទចំណាយរបស់អ្នក ឱ្យបានសមស្រប ។

៣. ផ្អែកលើចំនួនប្រាក់ចំណាយដែលបានប៉ាន់ស្មានទុក សម្រាប់ខែក្រោយអ្នកអាចបញ្ចូលលេខសម្រាប់ជួរ " **ថវិកា** " របស់អ្នក ។

៤. រក្សាព័ត៌មានក្នុងសៀវភៅកត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃសម្រាប់សកម្មភាព ៤ នៅសប្តាហ៍ក្រោយទៀត ។

៥. យើងនឹងត្រឡប់មកពិនិត្យមើលឡើងវិញ និង បំពេញព័ត៌មាននៅក្នុងប្រអប់ " **ចំនួនជាក់ស្តែង** " និង ប្រអប់ " **ភាពខុសគ្នា** " ។

មេរៀនទី៨ : ការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យគោលសម្រាប់ការធ្វើជំនួញ

☼ **លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក**

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់ សិស្សនឹងអាច :

- ពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យនៅក្នុងកិច្ចការជំនួញ
- លើកឧទាហរណ៍ពីការអនុវត្តល្អ និង មិនល្អក្នុងការចំណាយក្នុងកិច្ចការជំនួញ ព្រមទាំងបញ្ជាក់ពីមូលហេតុ
- លើកឧទាហរណ៍បានយ៉ាងតិច ៥ ពីប្រាក់ចូល និងប្រាក់ចេញនៅក្នុងការងារជំនួញ។

ការចាប់ផ្តើម

នៅប្រទេសកម្ពុជាមាន ក្រុមគ្រួសារ និងសហគមន៍ជាច្រើនបានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពបង្កើតប្រាក់ចំណូល ដើម្បីរកចំណូលចូលផ្ទះ។ ការយល់ដឹងពីគោលការណ៍គ្រឹះនៃការគ្រប់គ្រង ប្រាក់មានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីរក្សាប្រាក់ចំណូលជាជាងបាត់បង់ប្រាក់ ក្នុងគោលបំណងធ្វើឱ្យមាននិរន្តរភាពនៃការរកចំណូលចូលផ្ទះឱ្យបានយូរអង្វែង។

ការធ្វើជំនួញនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក

☝ តើជំនួញជាអ្វី?/ដូចម្តេចហៅថាជំនួញ?

____

____

____

☝ នៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកមានប្រភេទជំនួញអ្វីខ្លះ?

____

____

____

____

____

☞ ក្នុងការធ្វើជំនួញ តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេចទើបចាំបានថាមានប្រាក់ប៉ុន្មានចូល និងមានប្រាក់ប៉ុន្មានត្រូវចំណាយ?

☞ តើ "**បញ្ជីគណនេយ្យ**" មានន័យដូចម្តេច?

☞ តើការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យមានសារៈសំខាន់ដូចម្តេចខ្លះ?

ការសម្តែងតួស្តីពីការតាមដានការចំណាយ

ការសម្តែងតួទី១ : ស្ត្រីម្នាក់មានមុខជំនួញមួយ (ជ្រើសរើសមុខជំនួញមួយដែលក្រុមធ្លាប់ស្គាល់) ។ គាត់មិនធ្លាប់កត់ត្រាពីចំនួនប្រាក់ចំណូលនិងចំណាយទេ ។ ថ្ងៃមួយ កូនប្រុសរបស់គាត់បានត្រឡប់ពីសាលារៀនវិញ ដោយមានសំបុត្រមួយច្បាប់ដែលនាយកសាលាផ្ញើមកផង ។ សាលាបានស្នើសុំថវិកាខ្លះ ដើម្បីប្រើការក្នុងដំណើរទស្សនកិច្ចសិក្សារបស់សិស្សដែលសាលារៀបចំធ្វើសម្រាប់លើកកម្ពស់កម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិត ។ ក្នុងរយៈពេលមួយខែកន្លងមកហើយដែលសាលាបានផ្សព្វផ្សាយផែនការទស្សនកិច្ចសិក្សានេះ ហើយសមាគមមាតាបិតាសិស្សក៏បានឯកភាពលើផែនការនេះដែរ ។ ស្ត្រីជាម្តាយមានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងអំពីរឿងនេះ ។ គាត់គិតថាខ្លួនគាត់គ្មានប្រាក់ទេ ។ គាត់បានព្យាយាមនឹកគិតពីចំនួនប្រាក់ដែលគាត់រកបានកាលពីសប្តាហ៍មុន និងចំនួនប្រាក់ដែលគាត់បានចំណាយ ។

(១). តើស្ត្រីនោះមានបញ្ហាអ្វី? (២).តើគាត់គួរធ្វើដូចម្តេចដើម្បីជៀសវាងបញ្ហានោះ?

ការសម្តែងតួទី២ : ជាងឈើម្នាក់បានលក់ទូមួយឱ្យទៅភ្ញៀវម្នាក់តម្លៃ ១៥០ ០០០ រៀល ។ ពេលមកយកទូភ្ញៀវបានប្រាប់ជាងឈើថា ពេលនេះគាត់មិនបានយកប្រាក់មកជាមួយទេ ប៉ុន្តែគាត់នឹងប្រគល់ប្រាក់ឱ្យនៅចុងខែនេះ ។ នៅចុងខែជាងឈើក៏បានទៅទារប្រាក់ពីភ្ញៀវនោះ ។ ភ្ញៀវនោះបាននិយាយថា គាត់ជំពាក់ប្រាក់ថ្លៃទូតែ ១២០ ០០០ រៀលប៉ុណ្ណោះ គាត់មិនឱ្យប្រាក់ទៅជាងឈើលើសពីចំនួន ១២០ ០០០ រៀលនោះឡើយ ។ អាស្រ័យហេតុនេះការជជែកដ៏តឹងតែងក៏កើតមានឡើង ។ ប៉ុន្តែជាងឈើគ្មានភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថាគាត់បានលក់ទូជើរក្នុងតម្លៃ ១៥០ ០០០ រៀល នោះទេ ហើយជាងឈើក៏បានសម្រេចចិត្តទទួលយកប្រាក់ថ្លៃលក់ទូតម្លៃ ១២០ ០០០ រៀល ។

(១) ហេតុអ្វីបានជាភ្ញៀវអាចបន្លំប្រាក់ថ្លៃលក់ទូរបស់ជាងឈើបាន?(២) តើជាងឈើគួរធ្វើដូចម្តេចដើម្បីជៀសវាងបញ្ហានេះ?

ការសម្តែងតួទី ៣ : ស្ត្រីមួយក្រុមរស់នៅក្នុងសហគមន៍មានឡធ្វើនំប៉័ងមួយ ។
ពួកគេបានបែងចែកការងារដូចខាងក្រោម :

- ស្ត្រីម្នាក់ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវទិញអុស និង គ្រឿងផ្សំសម្រាប់ធ្វើនំប៉័ង
- ស្ត្រីម្នាក់ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការលក់នំប៉័ង
- ស្ត្រីមួយក្រុមជួយច្របាច់ម្សៅ និង ដុតនំប៉័ង
- ស្ត្រីម្នាក់ជាហិរញ្ញិកដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការទុកដាក់ប្រាក់ឱ្យមានសុវត្ថិភាព ។

ស្ត្រីដែលជាអ្នកលក់មិនបានកត់ត្រាចំនួនប្រាក់ចំណូលទេ ។ ពេលនាងលក់បាន នាងបានប្រគល់ប្រាក់ទៅឱ្យហិរញ្ញិកដើម្បីរៀបចំទុកដាក់នៅក្នុងហិបប្រាក់ ។ ហិរញ្ញិកជាអ្នកបើកប្រាក់ឱ្យស្ត្រីដែលត្រូវយកទៅ ទិញអុស និងគ្រឿងផ្សំធ្វើនំប៉័ង ។ ហិរញ្ញិកជាមនុស្សម្នាក់ដែលគួរឱ្យទុកចិត្តណាស់ ប៉ុន្តែនាងមិនចេះអក្សរទេ ។ នៅចុងខែ សមាជិកក្រុមចង់ដឹងពីចំនួនប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីការលក់នំប៉័ង ។ នៅពេលបើកហិបប្រាក់ ពួកគេឃើញមានប្រាក់តិចជាងការរំពឹងទុក ។ គ្មាននរណាម្នាក់ដឹងថាមានរឿងអ្វីកើតឡើងចំពោះប្រាក់ទាំងនោះឡើយ ។ បន្ទាប់ពីពិភាក្សាគ្នាមកពួកគេបានចោទប្រកាន់ស្ត្រីអ្នកលក់នំប៉័ងថាជាអ្នកបានលួចប្រាក់នោះ ។

(១) ហេតុអ្វីបានជាសមាជិកក្រុមស្ត្រីនៅឡធ្វើនំប៉័ងខឹង? (២) តើពួកគេគួរធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីជៀសវាងបញ្ហាបែបនេះ?

____
____
____
____
____

ការបង្កើតប្រាក់ចំណូល និង ប្រាក់ចំណាយនៅក្នុងការធ្វើជំនួញ

ចូរលើកឧទាហរណ៍ពីវិធីដែលធ្វើឱ្យមានប្រាក់ចំណូល និង ប្រាក់ចំណាយ នៅក្នុងការធ្វើជំនួញ ។

- (ចំណាយ)	+(ចំណូល)
(➢ចម្លើយរំពឹងទុក : ផលិតផលដែលខូច ឬ បាត់បង់ ការលក់ជឿ មធ្យោបាយបាយដឹកជញ្ជូន ឬ សេវាកម្មអ្នកលើកដាក់ ។ល ។)	(➢ចម្លើយរំពឹងទុក : ការលក់ផលិតផល ការសងប្រាក់ថ្លៃទំនិញដែលគេទិញជឿ ការសងថ្លៃការប្រាក់ ។ល ។)

មេរៀនទី៩ : តារាងលំហូរសាច់ប្រាក់សម្រាប់ការធ្វើជំនួញ

☼ **លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក**

នៅពេលរៀនមេរៀននេះចប់ សិស្សនឹងអាច :

- បំពេញតារាងលំហូរសាច់ប្រាក់
- ពិនិត្យមើលកំហុសដែលមាននៅក្នុងតារាងលំហូរសាច់ប្រាក់ ។

តារាងលំហូរសាច់ប្រាក់

តារាងលំហូរសាច់ប្រាក់ដែលយើងយកមកប្រើមានលក្ខណៈដូចខាងក្រោម :

កាលបរិច្ឆេទ	ការទិញលក់ទំនិញ	មុខទំនិញ/សេវាកម្ម			ប្រាក់ចំណាយ (–)	ប្រាក់ចំណូល (+)	សមតុល្យ
		មុខទំនិញ	បរិមាណ	តម្លៃលក់រាយ			
						សមតុល្យដំបូង	

សរសេរឧទាហរណ៍ ឬ ព័ត៌មានដែលត្រូវដាក់នៅក្រោមចំណងជើងនីមួយៗក្នុងតារាង ។

១. កាលបរិច្ឆេទ	
២. ការទិញលក់ទំនិញ	
៣. មុខទំនិញ/សេវាកម្ម	
៣.១. មុខទំនិញ	
៣.២. បរិមាណ	
៣.៣ តម្លៃលក់រាយ	
៤. ប្រាក់ចំណូល/ប្រាក់ចំណាយ	
៥. សមតុល្យ	

ករណីសិក្សារបស់ "ស្រស់"

ស្រស់មានបំណងធ្វើជំនួញផ្ទាល់ខ្លួននៅផ្សារ ។ នាងមានប្រាក់តែមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ ។ ដូច្នេះនាងចាប់ផ្តើមធ្វើជំនួញតូចមួយ ។ នាងសង្ឃឹមថាមុខជំនួញរបស់នាងនឹងរីកចម្រើន ។

- ស្រស់ចាប់ផ្តើមមុខជំនួញជាមួយនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន ៥០ ០០០ រៀល ។
- នៅព្រឹកថ្ងៃទី ២ ខែធ្នូ នាងបានទៅផ្សារ និង បានទិញមុខទំនិញដូចខាងក្រោម :
    - ប៉េងប៉ោះ៦ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៣ ០០០ រៀល (៦×៣ ០០០=១៨ ០០០)
    - ការ៉ុត៤ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៣ ២០០ រៀល (៤×៣ ២០០=១២ ៨០០)
    - ត្រកួន៨បាច់ ក្នុង១បាច់ថ្លៃ ១ ០០០ រៀល (៨×១ ០០០=៨ ០០០)
    - ខ្ទឹមបារាំង៣គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៣ ១០០ រៀល (៣×៣ ១០០=៩ ៣០០)
    - ម្ទេសហឺរ ៥០ផ្លែ ថ្លៃ ៧៥០ រៀល
- នៅថ្ងៃនោះ នាងបានលក់មុខទំនិញខាងលើក្នុងតម្លៃដូចខាងក្រោម :
    - ប៉េងប៉ោះ ២,៥ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៣ ៥០០ រៀល
    - ការ៉ុត ៣ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៣ ៥០០ រៀល
    - ត្រកួន ៥បាច់ ក្នុង១បាច់ថ្លៃ ១ ២៥០ រៀល
    - ខ្ទឹមបារាំង៣គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៣ ៥០០ រៀល
    - ម្ទេសហឺរ៣០ផ្លែ ក្នុង៥ផ្លែ ថ្លៃ ១០០ រៀល
- នៅរសៀលថ្ងៃទី ២ ខែធ្នូ ស្រស់បានចំណាយប្រាក់ ៥ ០០០ រៀល ទិញម្ហូបសម្រាប់គ្រួសាររបស់នាង ។
- នៅថ្ងៃទី ៣ ខែធ្នូ ស្រស់លក់ទំនិញដែលនៅសល់បន្តទៀត ។ ដោយសារទំនិញដែលនៅសល់មិនសូវស្រស់ល្អ នាងលក់ក្នុងតម្លៃថោកជាងមុនបន្តិច ។
    - ប៉េងប៉ោះ ២,៥ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៣ ៤០០ រៀល
    - ការ៉ុត១គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៣ ៥០០ រៀល
    - ត្រកួន ៣ បាច់ ក្នុង១បាច់ថ្លៃ ១ ១០០ រៀល
    - ម្ទេសហឺរ ១០ ផ្លែ ក្នុង៥ផ្លែ ថ្លៃ ៧៥ រៀល

ចូរធ្វើតារាងលំហូរសាច់ប្រាក់សម្រាប់ករណីសិក្សារបស់ "ស្រស់"

កាលបរិច្ឆេទ	ការទិញលក់ទំនិញ	មុខទំនិញ/សេវាកម្ម			ប្រាក់ចំណាយ (-)	ប្រាក់ចំណូល (+)	សមតុល្យ
		មុខទំនិញ	បរិមាណ	តម្លៃលក់រាយ			
						សមតុល្យដំបូង	៥០ ០០០

សំណួរពិភាក្សា ៖

១. តើស្រស់បញ្ចប់ការលក់ដូរដោយទទួលបានប្រាក់ចំណេញ ឬ ខាត?

២. តើប្រាក់ចំណេញនៅពេលធ្វើសមតុល្យចុងក្រោយមានប៉ុន្មាន?

៣. តើមុខទំនិញអ្វីដែលស្រស់បានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងតារាងលំហូរសាច់ប្រាក់ដែលមិនមែនជាប្រាក់ចំណាយធ្វើជំនួញ?

៤. តើប្រាក់ចំណេញពិតប្រាកដដែលលក់ក្នុងថ្ងៃដំបូងមានចំនួនប៉ុន្មាន?

៥. តើមានមុខទំនិញអ្វីខ្លះដែលស្រស់ត្រូវលក់បន្ត?

៦. តើស្រស់ទទួលបានប្រាក់ចំណេញសម្រាប់ទ្រទ្រង់មុខជំនួញរបស់នាងបានដែរឬទេ?

៧. តើស្រស់ត្រូវធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណេញបន្ថែមទៀត?

ករណីសិក្សារបស់ សុភ័ក្រ

សុភ័ក្រ មានបំណងប្រកបមុខរបរលក់ផ្លែឈើ ។ នាងបានខ្ចីប្រាក់ពីពូនាងចំនួន ៣០០ ០០០៛ ។ ឪពុកនាងបានឱ្យនាងខ្ចីរទេះដាក់ផ្លែឈើលក់ ។

- **សុភ័ក្រ** ចាប់ផ្តើមប្រកបមុខរបរលក់ផ្លែឈើជាមួយនឹងប្រាក់ ៣០០ ០០០ រៀល ។
- នៅព្រឹកថ្ងៃទី ១ ខែធ្នូ នាងបានទៅមើលតម្លៃផ្លែឈើនៅផ្សារ ។ នៅពេលរសៀលនាងបានសម្រេចចិត្តទិញប្រភេទផ្លែឈើមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម ៖

- ផ្លែស្វាយ៥ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៥ ០០០ រៀល (៥×៥ ០០០=២៥ ០០០)
- ផ្លែសាវម៉ាវ៥ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៥ ៥០០ រៀល (៥×៥ ៥០០=២៧ ៥០០)
- ក្រូចថ្លុងមតូច១៥គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៥ ៥០០ រៀល (១៥×៥ ៥០០=៨២ ៥០០)
- ផ្លែព័រអាស៊ី៥គីឡូ ក្នុង១គីឡូ ថ្លៃ ៥ ៦០០ រៀល (៥×៥ ៦០០=២៨ ០០០)
- ផ្លែប៉ោមល្អ៦ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ១០ ០០០ រៀល (៦×១០ ០០០=៦០ ០០០)

- នៅថ្ងៃទី១ ខែធ្នូ នាងបានទិញកញ្ច្រែង ចំនួន ៥ ដើម្បីដាក់ផ្លែឈើ ។ កញ្ច្រែង១ថ្លៃ ១៥ ០០០ រៀល ។
- នៅល្ងាចថ្ងៃទី ១ ខែធ្នូ **សុភ័ក្រ** និង ប្អូនស្រីរបស់នាងបានរុញរទេះផ្លែឈើទៅលក់នៅសួនឧទ្យាន ដែលមានមនុស្សជាច្រើនមកដើរលេងកំសាន្ត ។ ប្រភេទផ្លែឈើដែលនាងលក់មានដូចខាងក្រោម :
    - ផ្លែស្វាយ ២ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៥ ៥០០ រៀល
    - ផ្លែសាវម៉ាវ៤គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៦ ៣០០ រៀល
    - ក្រូចថ្លុងមតូច១ ១១គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ៦ ២០០ រៀល
    - ផ្លែព័រអាស៊ី៣គីឡូ ក្នុង១គីឡូក្រាម ថ្លៃ ៦ ៣០០ រៀល
    - ផ្លែប៉ោមល្អ៤ គីឡូក្រាម ក្នុង១គីឡូក្រាមថ្លៃ ១៥ ០០០ រៀល
- នៅល្ងាចថ្ងៃទី ១ ខែធ្នូ **សុភ័ក្រ**បានឱ្យប្រាក់ទៅប្អូនស្រីរបស់នាងចំនួន ៤ ០០០ រៀល សម្រាប់ការជួយរុញរទេះ ។
- នៅថ្ងៃទី ២ ខែធ្នូ **សុភ័ក្រ**បានបន្តលក់ផ្លែឈើដែលនៅសល់តែម្នាក់ឯងនៅតាមដងផ្លូវ ។ ប៉ុន្តែដោយសារផ្លែឈើដែលនៅសល់មិនសូវស្រស់ នាងលក់តម្លៃថោកជាងមុនបន្តិច ។
    - ផ្លែស្វាយ ថ្លៃ ៥ ២០០ រៀល ក្នុង១ គីឡូក្រាម
    - ផ្លែសាវម៉ាវ ថ្លៃ ៥ ៤០០ រៀល ក្នុង១ គីឡូក្រាម
    - ក្រូចថ្លុងមតូច១ ថ្លៃ ៥ ៣០០ រៀល ក្នុង១ គីឡូក្រាម
    - ផ្លែព័រអាស៊ី ថ្លៃ ៦ ០០០ រៀល ក្នុង១ គីឡូក្រាម
    - ផ្លែប៉ោមល្អ លក់ក្នុងថ្លៃដដែល ។

ចូរធ្វើតារាងលំហូរសាច់ប្រាក់សម្រាប់ករណីសិក្សារបស់ "សុភ័ក្រ "

កាលបរិច្ឆេទ	ការទិញលក់ទំនិញ	មុខទំនិញ/សេវាកម្ម			ប្រាក់ចំណាយ (–)	ប្រាក់ចំណូល (+)	សមតុល្យ
		មុខទំនិញ	បរិមាណ	តម្លៃលក់រាយ			
						សមតុល្យដំបូង	៣00 000

សំណួរពិភាក្សា ៖

១. តើការធ្វើជំនួញរបស់សុភ័ក្រទទួលបានប្រាក់ចំណេញឬខាត?

២. ហេតុអ្វីបានជានាងលក់ផ្លែឈើខាតនៅថ្ងៃនេះ?

៣. តើសុភ័ក្រនឹងបានប្រាក់ចំណូលប៉ុន្មានពីការលក់ បើមិនគិតបញ្ចូលថ្លៃទិញកញ្ច្រែង?

៤. ប្រសិនបើសុភ័ក្រមានប្រាក់ចំណូល និង ចំណាយដដែល តើនាងត្រូវលក់ដូរប៉ុន្មានដងទើបរួចថ្លៃទិញកញ្ច្រែង?

៥. តើអ្នកមានយោបល់អ្វីសម្រាប់ជួយធ្វើឱ្យមុខជំនួញរបស់សុភ័ក្ររីកចម្រើន?

៦. តើអ្នកគិតថាមុខជំនួញរបស់ស្រស់ ឬ សុភ័ក្រ អាចនឹងរីកចម្រើននៅពេលអនាគតដែលឬទេ? ហេតុអ្វី?

មេរៀនទី១០ : ការស្វែងយល់ពីការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យ

☼ លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់ សិស្សនឹងអាច :

- ធ្វើតារាងបង្ហាញពីតំរិយាបថសមស្របសម្រាប់ប្រើក្នុងការធ្វើសម្ភាស
- ធ្វើសម្ភាសជាមួយអ្នកជំនួញនៅក្នុងសហគមន៍
- កំណត់ព័ត៌មានសំខាន់ៗក្នុងការធ្វើសម្ភាសដែលអាចផ្តល់ជាមធ្យោបាយសម្រាប់ឱ្យគេយកទៅអនុវត្តក្នុងការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យបានល្អប្រសើរ ។

សំណួរសម្ភាសសំខាន់ៗស្តីពីការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យ

តាមរយៈការសម្ភាសអ្នកធ្វើជំនួញនៅក្នុងសហគមន៍ យើងអាចស្វែងយល់បានច្រើនអំពីរបៀបរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យស្តីពីប្រាក់ចំណូល និងប្រាក់ចំណាយ ព្រមទាំងបានរៀនពីបទពិសោធន៍របស់ពួកគាត់ទៀតផង ។

នេះជាសំណួរសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលយើងអាចប្រើសម្រាប់ធ្វើសម្ភាសន៍ :

១. តើប្រព័ន្ធនៃការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យដែលបង/ពូ/មីង/អ៊ំប្រើមានអ្វីខ្លះ?

២. តើបញ្ហាប្រឈមអ្វីខ្លះដែលបង/ពូ/មីង/អ៊ំ ជួបប្រទះក្នុងការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យ?

៣. តើប្រភេទប្រាក់ចំណូល និង ចំណាយ(ការលក់ទំនិញ ការខ្ចីប្រាក់ ការទិញជឿ ការចំណាយលើកិច្ចការសេវាកម្ម) អ្វីខ្លះដែលអ្នកត្រូវតាមដាន?

៤. តើបង/ពូ/មីង/អ៊ំ អាចប្រាប់ពីបទពិសោធន៍មិនល្អដែល បង/ពូ/មីង/អ៊ំ ធ្លាប់ជួបប្រទះពេលរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យបានដែរឬទេ?

៥. តើបង/ពូ/មីង/អ៊ំ អាចប្រាប់ពីបទពិសោធន៍ល្អៗដែលបង/ពូ/មីង/អ៊ំធ្លាប់ជួបប្រទះពេលរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យបានដែរឬទេ?

អ្នកអាចប្រើសំណួរផ្ទាល់របស់អ្នកបានដើម្បីសួរទៅអ្នកធ្វើជំនួញទាំងនោះ ។ ចូរសរសេរសំណួររបស់អ្នកនៅខាងក្រោមនេះ ឬ នៅលើក្រដាសផ្សេងទៀត ។

សៀវភៅសិស្ស

តើអ្នកជំនួញណាខ្លះនៅក្នុងសហគមន៍ដែលសិស្សយើងត្រូវធ្វើសម្ភាស?

____

____

____

ការប្រកាន់កិរិយាបថសមរម្យពេលធ្វើសម្ភាស

នៅពេលធ្វើសម្ភាស យើងត្រូវប្រកាន់កិរិយាបថសមរម្យមួយចំនួន :

☺ សុភាពរាបសា និង ចេះគួរសម

☺ ត្រូវធ្វើការណែនាំខ្លួន

☺ ប្រាប់ពីគោលបំណងនៃការធ្វើសម្ភាស

☺ សុំការអនុញ្ញាតពីអ្នកធ្វើជំនួញ ២ ឬ ៣ នាទី ដើម្បីធ្វើសម្ភាស

☺ ត្រូវថ្លែងអំណរគុណពេលសម្ភាសចប់ ។

ចូរផ្តល់ពីកិរិយាបថល្អផ្សេងទៀត :

☺ ______________________________

☺ ______________________________

☺ ______________________________

មេរៀនទី ១១ និង ១២ : ការកំណត់តម្លៃទំនិញ និងការស្វែងយល់ពីបញ្ហាកំណត់តម្លៃ

☼ លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សនឹងអាច :

មេរៀនទី ១១ :

- កំណត់និយមន័យប្រាក់ចំណូល ប្រាក់ចំណេញ និង ប្រាក់ខាត នៅក្នុងការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យ
- បំពេញតារាងលំហូរសាច់ប្រាក់ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការធ្វើជំនួញ
- ប៉ាន់ស្មានតម្លៃលក់តាមរយៈតារាងលំហូរសាច់ប្រាក់ ។

មេរៀនទី ១២ :

- សម្ភាសជាមួយអ្នកលក់ដូរនៅតាមផ្សារក្នុងមូលដ្ឋាន
- បង្ហាញពីលទ្ធផលនៃការសម្ភាសដល់សិស្សទាំងអស់នៅក្នុងថ្នាក់
- ប្រើបទពិសោធន៍នៃការសម្ភាសតាមផ្សារ ដើម្បីគណនាពីតម្លៃ
- ពន្យល់ពីគុណសម្បត្តិ និង គុណវិបត្តិមុខជំនួញតាមផ្សារ
- បង្ហាញពីវិធីដែលអ្នកលក់ប្រើដើម្បីទាក់ទាញ ឬ រក្សាភ្ញៀវ ។

និយមន័យនៃប្រាក់ចំណូល ប្រាក់ចំណេញ និង ប្រាក់ខាត

ការសិក្សាមេរៀនទាំងនេះគឺជាការស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នារវាងប្រាក់ចំណូល និងប្រាក់ចំណេញ និងជាការបង្ហាញឱ្យយើងដឹងពីការធ្វើជំនួញចំណេញឬខាត ។ ប្រសិនបើមុខជំនួញរបស់យើងបានចំណេញ យើងមានឱកាសក្នុងការពង្រីកមុខជំនួញ ហើយយើងក៏មានប្រាក់សម្រាប់ចំណាយផងដែរ ។ ប្រសិនបើយើងខាត យើងមិនអាចទ្រទ្រង់ជីវភាព មិនអាចសងបំណុលគេ ហើយប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួនក៏ត្រូវកាត់បន្ថយ យើងមិនអាចមានលទ្ធភាពបន្តមុខជំនួញបានទៀតទេ ។

១. ចូរសរសេរនិយមន័យនៃ ប្រាក់ចំណូល ប្រាក់ចំណេញ និង ប្រាក់ខាត :

ប្រាក់ចំណូល

____

____

ប្រាក់ចំណេញ

ប្រាក់ខាត

២. តើប្រាក់ចំណូល និងប្រាក់ចំណេញខុសគ្នាដូចម្ដេច?

ការកំណត់តម្លៃសម្រាប់មុខទំនិញ ឬ សេវាកម្ម

១. តើនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកមានប្រភេទមុខជំនួញអ្វីខ្លះ?

២. ឧទាហរណ៍ពីមុខជំនួញនៅក្នុងមូលដ្ឋានដែលគ្រូបានលើកឡើង គឺបង្ហាញឱ្យឃើញពីវិធីនៃការធ្វើជំនួញដែលទទួលបានប្រាក់ចំណូល និងការចំណាយប្រាក់សម្រាប់ការធ្វើជំនួញ។

(+) ប្រាក់ចំណាយ	**(-) ប្រាក់ចំណូល**

ដើម្បីកំណត់តម្លៃមុខទំនិញ ឬការផ្តល់សេវាកម្មសម្រាប់ការធ្វើជំនួញនោះ គេគួរតែដឹងច្បាស់ពីប្រាក់ចំណូល និងចំណាយដែលគេអាចរំពឹងថានឹងកើតមានក្នុងការធ្វើជំនួញ ដូចនេះគេអាចធ្វើការកំណត់តម្លៃលក់ទំនិញ និងការផ្តល់សេវាកម្មបាន។

១. តើទំនិញ ឬការផ្តល់សេវាកម្មដែលអ្នកបានកំណត់គឺអ្វី?

២. តើក្រុមរបស់អ្នកបានកំណត់តម្លៃសម្រាប់មុខទំនិញ ឬ ការផ្តល់សេវាកម្មប៉ុន្មាន?

សៀវភៅសិស្ស

ការសម្ភាសពីតម្លៃទំនិញជាមួយអ្នកជំនួញក្នុងមូលដ្ឋាន

ដើម្បីស្វែងយល់បន្ថែមទៀតពីភាពត្រឹមត្រូវនៃការកំណត់តម្លៃទំនិញ យើងត្រូវសម្ភាសជាមួយមនុស្សមានបទពិសោធន៍ក្នុងការលក់ផលិតផល ឬផ្តល់សេវាកម្មផ្នែកនេះ ។

សំណួរសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលយើងប្រើសម្រាប់ធ្វើសម្ភាស

១. តើទំនិញដែលបង/ពូ/មីង/អ៊ំលក់គេឱ្យតម្លៃប៉ុន្មាន?

២. ជាធម្មតាតើបង/ពូ/មីង/អ៊ំលក់ថ្លៃប៉ុន្មាន?

៣. តើបង/ពូ/មីង/អ៊ំបានកំណត់តម្លៃលក់ដោយរបៀបណា?

៤. ក្នុងមួយឆ្នាំៗ តើតម្លៃលក់មានការប្រែប្រួលដែរឬទេ? ហេតុអ្វី?

៥. ក្នុងការកំណត់តម្លៃ តើជួបប្រទះការលំបាកអ្វីខ្លះ?

៦. ជានិច្ចកាល តើបង/ពូ/មីង/អ៊ំទទួលបានប្រាក់ចំណេញក្នុងការលក់មែនឬទេ? បើមិនចំណេញ តើមកពីមូលហេតុអ្វីខ្លះ?

៧. តើបង/ពូ/មីង/អ៊ំធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីទាក់ទាញ ឬរក្សាភ្ញៀវរបស់បង/ពូ/មីង/អ៊ំ?

បង្ហាញលទ្ធផលនៃការសម្ភាសស្តីពីការកំណត់តម្លៃ

តើព័ត៌មានសំខាន់អ្វីខ្លះដែលអ្នកបានពីការធ្វើសម្ភាសហើយអ្នកត្រូវបង្ហាញដល់គ្រូរបស់អ្នក និង សិស្សក្នុងថ្នាក់?

១. ចូររៀបរាប់ដោយសង្ខេបពីមនុស្សដែលអ្នកបានសម្ភាស និង មុខជំនួញរបស់ពួកគាត់ ។

___

___

___

២. ចូររៀបរាប់ដោយសង្ខេបពីមុខទំនិញ ឬសេវាកម្មដែលអ្នកធ្វើជំនួញក្នុងមូលដ្ឋានម្នាក់បានធ្វើ ។

___

___

___

៣. ចូរសរសេរចម្លើយចំពោះសំណួរដែលបានសួរ ។

អ្នកគួរសរសេរចម្លើយទាំងនេះនៅលើក្រដាសផ្សេងពីគ្នា

៤. ចូរបញ្ជាក់ពីចំណុចដែលថា ការធ្វើសម្ភាសនេះបានជួយឱ្យអ្នកយល់ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃតម្លៃទំនិញដែលអ្នកបានកំណត់ ។

៥. តើមានភាពខុសគ្នាអ្វីខ្លះរវាងប្រាក់ចំណូល និងចំណាយដែលអ្នកធ្វើជំនួញបានប្រាប់ ជាមួយនឹងតារាងប្រាក់ចំណូល និងចំណាយក្នុងក្រុមរបស់អ្នក?

៦. តើមានបច្ចេកទេសអ្វីខ្លះដែលពួកគាត់ប្រើដើម្បីទាក់ទាញ ឬរក្សាភ្ញៀវរបស់គាត់?

ការវាយតម្លៃឡើងវិញលើតម្លៃទំនិញរបស់យើង

១. តើតម្លៃលក់របស់អ្នកស្ថិតនៅក្រោម ឬនៅលើអត្រាតម្លៃលក់នៅទីផ្សារ?

២. ផ្អែកលើការសម្ភាស តើអ្នកគួរកែប្រែព័ត៌មាននៅក្នុងតារាងប្រាក់ចំណូល និងប្រាក់ចំណាយរបស់អ្នកដែរឬទេ?

៣. ផ្អែកលើការសម្ភាសរបស់អ្នក តើក្រុមរបស់អ្នកគួរកំណត់តម្លៃលក់ទំនិញ ឬសេវាកម្មរបស់អ្នកប៉ុន្មាន ដើម្បីធ្វើឱ្យមានប្រាក់ចំណេញ និងមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែងតម្លៃ?

៤. តើមានគុណសម្បត្តិ និង គុណវិបត្តិអ្វីខ្លះចំពោះការប្រកបមុខជំនួញនៅទីផ្សាររបស់អ្នក?

៥. តើមានវិធីសាស្ត្រអ្វីខ្លះដែលអ្នកចង់យកទៅអនុវត្តតាមសម្រាប់ទាក់ទាញ និងរក្សាភ្ញៀវ?

ការពិនិត្យឡើងវិញលើតារាងគ្រោងថវិកាប្រចាំខែផ្ទាល់ខ្លួន

១. ការគ្រោងថវិកាប្រចាំខែ តើអ្នកមានជួបប្រទះបញ្ហាអ្វីថ្មីដែរឬទេ?

២. តើសមតុល្យរបស់អ្នកមានលទ្ធផលវិជ្ជមាន ឬ អវិជ្ជមាន? ចូរពន្យល់ពីមូលហេតុ។

៣. តើមានអ្វីប្លែកសម្រាប់ការគ្រោងថវិកាប្រចាំខែថ្មីដែរឬទេ?

៤. តើការគ្រោងថវិកាផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដូចម្តេចខ្លះ?

៥. ក្រោយពីបានរៀនធ្វើផែនការកត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃ និងការធ្វើផែនការថវិកាតើអ្នកឃើញមានការប្រែប្រួលនៅក្នុងទម្លាប់ចំណាយប្រាក់របស់អ្នកដូចម្តេចខ្លះ?

៦. តើអ្នកគិតថា ការគ្រោងថវិកាអាចធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួលជាវិជ្ជមានដល់ទម្លាប់នៃកាចំណាយប្រាក់របស់អ្នកដូចម្តេចខ្លះ?

___

___

___

៧. តើអ្នកគិតថា កំណត់ត្រាចំណាយប្រចាំថ្ងៃអាចធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួលជាវិជ្ជមានដល់ទម្លាប់នៃការចំណាយប្រាក់របស់អ្នកដូចម្តេចខ្លះ?

___

___

___

មេរៀនទី១៣ : ការធ្វើជំនួញ និង ថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន

☼ លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក

ពេលរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សនឹងអាច :

- បំពេញតារាងគ្រោងថវិកាចំណាយផ្ទាល់ខ្លួនប្រចាំខែ
- បែងចែកឱ្យច្បាស់រវាង ប្រាក់ចំណាយលើកិច្ចការជំនួញ និងប្រាក់ចំណាយផ្ទាល់ខ្លួន
- បញ្ជាក់ពីមូលហេតុ ស្តីពីសារៈសំខាន់នៃការទុកដាក់ថវិកាទាំងនេះនៅដាច់ដោយឡែកពីគ្នា
- កំណត់វិធីទុកដាក់ថវិកាទាំងនេះ ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ។

ការពិនិត្យឡើងវិញនូវតារាងគ្រោងថវិកាប្រចាំខែផ្ទាល់ខ្លួន

បញ្ហាសំខាន់ដែលទាក់ទងនឹងការប្រកបមុខរបរខ្នាតតូចនៅក្នុងសហគមន៍របស់យើងនោះ គឺកង្វះខាតការយល់ដឹងឱ្យបានច្បាស់រវាងប្រាក់ធ្វើជំនួញ និងប្រាក់ប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ព្រោះពួកគេច្រើនដាក់ប្រាក់ធ្វើជំនួញ និងប្រាក់ប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួនបញ្ចូលគ្នា ។ អ្នកធ្វើជំនួញភាគច្រើនភ្លេចធ្វើកំណត់សម្គាល់ពីភាពខុសគ្នារវាង ប្រាក់ចំណូល និងប្រាក់ចំណេញ ដែលបណ្តាលឱ្យពួកគេជួបប្រទះកង្វះខាតថវិកាដើម្បីរក្សា ឬធ្វើឱ្យកិច្ចការជំនួញមានការរីកចម្រើន ។ ពួកគេតែងទុកឱ្យកិច្ចការផ្ទាល់ខ្លួនជាប់ទាក់ទងនឹងការអនុវត្តកិច្ចការជំនួញ ។ មេរៀននេះបង្ហាញឱ្យឃើញអំពីសារៈសំខាន់នៃការកំណត់សម្គាល់ភាពខុសគ្នារវាងប្រាក់ធ្វើជំនួញ និង ប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួន ។

១. ចូរលើកឧទាហរណ៍មួយពីប្រភេទមុខជំនួញនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក ។

____

២. ប្រភេទមុខជំនួញខាងលើ (សំណួរ ១) ចូរបញ្ជាក់ការចំណាយមួយចំនួនដែលកើតមាននៅក្នុងមុខជំនួញនេះ ។

____

____

____

៣. ចូរកំណត់ប្រភេទចំណាយជាក់លាក់ ដែលអ្នកធ្វើជំនួញអាចយកទៅអនុវត្តក្នុងគ្រួសាររបស់គាត់ ។

____

៤. ចូរកំណត់តម្រូវការប្រាក់មួយចំនួនដែលកើតមានដោយមិនបានគ្រោងទុកក្នុងការធ្វើជំនួញ ។

៥. ចូរកំណត់តម្រូវការប្រាក់មួយចំនួននៅក្នុងគ្រួសារដែលកើតមានដោយមិនបានគ្រោងទុក ។

ការបង្ហាញករណីសិក្សាពីតម្រូវការប្រាក់ក្នុងស្ថានភាពចាំបាច់

នេះជាករណីសិក្សាចំនួន ៥ ដែលបង្ហាញពីស្ថានភាពដែលមនុស្សម្នាក់ៗជួបប្រទះនឹងតម្រូវការប្រាក់ជាចាំបាច់ ។

ករណីសិក្សាទី១ : រឿងរបស់ វ៉ាន់ដា

វ៉ាន់ដា មានហាងតូចមួយនៅផ្ទះល្វែងផ្ទាល់ដី ។ នាងបើកលក់គ្រឿងទេសដូចជា ស៊ុត ហ្គាស ស្ករត្នោត អំបិល ឈើគូស ទៀន អំពូលភ្លើង ។ល។ ប្រសិនបើគាត់ត្រូវការស្ករ អំបិល ឬ របស់របរផ្សេងទៀត សម្រាប់ចំអិនអាហារ គាត់តែងតែយករបស់ដែលមាននៅក្នុងហាងមកប្រើប្រាស់ ។

ពេលខ្លះគាត់បាត់បង់ភ្ញៀវពីព្រោះហាងរបស់គាត់គ្មានទំនិញគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការភ្ញៀវ ។ គាត់គ្មានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទិញទំនិញបន្ថែមមកដាក់លក់នៅក្នុងហាងទេ ជាញឹកញាប់ គាត់ក៏គ្មានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទិញម្ហូបអាហារផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារផងដែរ ។ គាត់ឆ្ងល់ណាស់ ហេតុអ្វីបានជាមុខរបររបស់គាត់រកប្រាក់មិនបាន ។ គាត់ត្រូវសុំប្រាក់ពីប្តីរបស់គាត់បន្ថែមទៀតសម្រាប់បន្តមុខរបរនេះ ។

១. តើករណីសិក្សារឿងរបស់ វ៉ាន់ដា មានបញ្ហាអ្វីកើតឡើង?

___

___

___

២. តើ វ៉ាន់ដាអាចមានជម្រើសអ្វីខ្លះចំពោះស្ថានភាពដែលនាងជួបប្រទះ?

___

___

___

៣. តើ វ៉ាន់ដា បានសម្រេចចិត្តយកជម្រើសមួយណា?

___

___

___

៤. តើ វ៉ាន់ដា អាចមានជម្រើសផ្សេងអ្វីខ្លះ?

___

___

___

ករណីសិក្សាទី២ : រឿងរបស់ សារី

សារី ជាអ្នកប្រកបមុខរបរធ្វើនំ ។ ជារៀងរាល់ព្រឹកនាងក្រោកពីព្រលឹមដើម្បីធ្វើនំ ។ ពេលធ្វើរួចគាត់តែងទុកនំ ២ សម្រាប់គ្រួសារគាត់ ក្រៅពីនេះគាត់យកទៅលក់ឱ្យហាងនំ ។ ម្ចាស់ហាងបង់ប្រាក់ថ្លៃលក់នំឱ្យគាត់ជារៀងរាល់ថ្ងៃ ហើយថែមទាំងបញ្ជាទិញទុកសម្រាប់លក់នៅថ្ងៃបន្ទាប់ទៀត ។ គាត់មិនដែលទិញអ្វីផ្តេសផ្តាសនោះទេ ។ នៅពេលត្រឡប់មកដល់ផ្ទះវិញ គាត់បានដាក់ប្រាក់ចូលទៅក្នុងហិបពិសេសរបស់គាត់ ដែលលាក់ទុកក្នុងផ្ទះ ។

សារី តែងធ្វើផែនការពីការចំណាយប្រាក់ជានិច្ច ។ ក្នុងមួយសប្តាហ៍គាត់រាប់ប្រាក់ម្តង ដើម្បីចង់ដឹងថាតើគាត់រកបានប្រាក់ប៉ុន្មាន ។ គាត់ពិនិត្យមើលរបស់របរសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់មុខជំនួញរបស់គាត់ ហើយធ្វើការសម្រេចចិត្តថាតើត្រូវការប្រាក់ប៉ុន្មានសម្រាប់ទិញនៅសប្តាហ៍ក្រោយ ។ គាត់តែងពិនិត្យមើលក្រែងមានឧបករណ៍ណាមួយត្រូវផ្លាស់ ។ បន្ទាប់មក សារីពិនិត្យមើលរបស់របរហូបចុកសម្រាប់គ្រួសារដែលត្រូវការបន្ថែម ។ គាត់បានដាក់ប្រាក់មួយផ្នែកចូលទៅក្នុងហោប៉ៅខាងឆ្វេងសម្រាប់ទិញរបស់របរធ្វើនំហើយគាត់ដាក់ប្រាក់មួយផ្នែកទៀត ទៅក្នុងហោប៉ៅខាងស្តាំសម្រាប់ទិញម្ហូបអាហារ ។ គាត់ក៏ដាក់ប្រាក់មួយចំនួនតូចចូលទៅក្នុងហិបវិញសម្រាប់ប្រើប្រាស់ពេលត្រូវការចាំបាច់ ។ បន្ទាប់មកសារីក៏ទៅផ្សារដើម្បីទិញរបស់របរធ្វើនំ និងម្ហូបអាហារ ។ នាងមានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ ។

១. តើនៅក្នុងករណីសិក្សារបស់ "រឿងរបស់សារិ" មានបញ្ហាអ្វីកើតឡើង?

---

២. តើ សារីអាចមានជម្រើសអ្វីខ្លះចំពោះស្ថានភាពដែលនាងជួបប្រទះ?

---

៣. តើ សារី បានសម្រេចចិត្តយកជម្រើសមួយណា?

____

____

____

៤. តើ សារី អាចមានជម្រើសផ្សេងអ្វីខ្លះ?

____

____

____

ករណីសិក្សាទី៣ : រឿងរបស់ មីងមួយ

ក្នុងការខ្ចីប្រាក់កាលពីលើកមុន មីងមួយបានខិតខំធ្វើការយ៉ាងខ្លាំង ដើម្បីរកប្រាក់សងគេ។ គាត់បានទិញបន្លែពីផ្សារនៅទីក្រុងមកលក់នៅតាមផ្ទះក្នុងសហគមន៍។ គាត់រកប្រាក់ចំណេញបានច្រើនណាស់ ពីការខ្ចីប្រាក់លើកមុនមកប្រកបមុខរបរ។

មីងមួយ ឥឡូវខ្ចីប្រាក់ថ្មីបន្តទៀត។ ប្រាក់ដែលគាត់ខ្ចីលើកនេះ មួយផ្នែកគាត់បានយកទៅទិញបន្លែលក់។ ប្រាក់ដែលនៅសល់គាត់យកទៅទិញអង្ករ និង គ្រឿងធ្វើម្ហូបផងដែរ។ គាត់បានសម្រេចចិត្តទិញរទេះរុញដែលល្អជាងមុនមួយសម្រាប់ដាក់លក់ទំនិញរបស់គាត់។

មិត្តរបស់មីងមួយដែលខ្ចីប្រាក់គេដែរនោះ បានមកលេងនឹងគាត់។ មិត្តរបស់មីងមួយម្នាក់នេះមិនបានបង់ប្រាក់ដែលខ្ចីគេជាយូរមកហើយ ព្រោះកូនរបស់គាត់មានជំងឺជាទម្ងន់កាលពីឆ្នាំកន្លងទៅនេះ។ គាត់បានចំណាយប្រាក់ជាច្រើនទៅលើថ្លៃព្យាបាលកូន។ គាត់សុំខ្ចីប្រាក់ខ្លះពីមីងមួយ។

មីងមួយក៏បានពន្យល់ប្រាប់មិត្តគាត់ថា គាត់ត្រូវការប្រើប្រាក់កម្ចីនេះសម្រាប់មុខជំនួញរបស់គាត់។ម្យ៉ាងទៀតគាត់មិនទាន់មានប្រាក់សងគេនៅឡើយទេ។ ប៉ុន្តែមីងមួយបាននិយាយថាខ្ញុំមានប្រាក់មួយចំនួនតូចដែល

សៀវភៅសិស្ស

បានសន្សំទុកសម្រាប់ពេលត្រូវការជាបន្ទាន់ ។ ប៉ុន្តែអាចខ្ចីប្រាក់នេះបាន ប្រសិនបើមានស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរបែបនេះ ។ មិត្តរបស់មីងមួយបានអរគុណគាត់ជាខ្លាំង ដែលបានជួយហើយសន្យាថានឹងសងមីងមួយវិញក្នុងពេលមួយសមស្រប ។

ឥឡូវមីងមួយមានទំនិញច្រើនសម្រាប់លក់ ហើយរទេះដែលដាក់ទំនិញរបស់គាត់ក៏ស្អាតទៀត ។ មីងមួយកំពុងតែរកបានប្រាក់ចំណេញច្រើន ហើយគាត់អាចមានលទ្ធភាពសងប្រាក់គេបានយ៉ាងងាយស្រួល ។ គាត់បានសម្រេចចិត្ត ដាក់សន្សំបន្ថែមទៀតជំនួសឱ្យប្រាក់ដែលគាត់បានឱ្យមិត្តភក្តិខ្ចី ។

១. តើនៅក្នុងករណីសិក្សារបស់មីងមួយមានបញ្ហាអ្វីកើតឡើង?

___

___

___

២. តើមីងមួយ អាចមានជម្រើសអ្វីខ្លះចំពោះស្ថានភាពដែលគាត់ជួបប្រទះ?

___

___

___

៣. តើមីងមួយ បានសម្រេចចិត្តយកជម្រើសមួយណា?

___

___

___

៤. តើ មីងមួយ អាចមានជម្រើសផ្សេងអ្វីខ្លះ?

___

___

___

ករណីសិក្សាទី៤ : រឿងរបស់ រក្សា

រក្សាជាជាងកាត់ដេរ ។ គាត់កាត់ដេរសំលៀកបំពាក់នៅហាងមួយ ។ ពេលថ្មីៗនេះ គាត់បានបើកមុខជំនួញកាត់ដេរផ្ទាល់ខ្លួន ។ រក្សាបានខ្ចីប្រាក់គេច្រើនជាង២ដងនៃចំនួនប្រាក់ដែលគាត់បានគ្រោង សម្រាប់ធ្វើដើមទុនប្រកបមុខរបររបស់គាត់ ។

រក្សាមានបំណងរៀបចំពិធីជប់លៀង ដើម្បីអបអរសាទរការចាប់ផ្តើមមុខជំនួញរបស់គាត់ ។ រក្សាបានយកប្រាក់ដែលខ្ចីលើសមកធ្វើពិធីជប់លៀង ។

សកម្មភាពធ្វើជំនួញថ្មីរបស់រក្សាបានដំណើរការល្អប្រសើរ ប៉ុន្តែគាត់មិនមានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សងគេឱ្យបានទៀតទាត់នោះទេ ។ រក្សាបានប្រើប្រាក់ដែលខ្ចីលើស ដើម្បីសងបំណុលគេ ។

ដល់កំណត់ថ្ងៃបង់ប្រាក់ រក្សាមិនមានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង់ថ្លៃសងបំណុលសរុបនោះឡើយ ។ គាត់បានប្រមូលប្រាក់ធ្វើជំនួញរបស់គាត់ទាំងអស់យកទៅសងបំណុលគេ ។ គាត់បាត់បង់ម៉ាស៊ីនកាត់ដេររបស់គាត់ និងគ្មានធនធានសម្រាប់បន្តមុខជំនួញរបស់គាត់ទៀតឡើយ ។

១. តើនៅក្នុងករណីសិក្សារបស់ រក្សា មានបញ្ហាអ្វីកើតឡើង?

____

____

____

២. តើ រក្សាអាចមានជម្រើសអ្វីខ្លះចំពោះស្ថានភាពដែលនាងជួបប្រទះ?

____

____

____

៣. តើ រក្សា បានសម្រេចចិត្តយកជម្រើសមួយណា?

---

៤. តើ រក្សា អាចមានជម្រើសផ្សេងអ្វីខ្លះ?

ករណីសិក្សាទី៥ : រឿងរបស់ វណ្ណា

វណ្ណា បានទៅខ្ចីប្រាក់គេ ។ នាងមានផែនការប្រើប្រាក់កម្ចីទាំងអស់ ដើម្បីទិញអង្ករសម្រាប់លក់ ។ នៅពេលគាត់មកដល់ផ្សារ គាត់មិនបានទិញអង្ករទេ តែគាត់បានឃើញសំលៀកបំពាក់ស្អាតៗ ។ គាត់មិនបានទិញសំលៀកបំពាក់ជាយូរមកហើយ ។ គាត់ក៏សម្រេចចិត្តទិញសំលៀកបំពាក់នោះ ។

កូនស្រីរបស់វណ្ណាក៏បានសុំសំលៀកបំពាក់ថ្មីដែរ ។ គាត់ក៏បានទិញឱ្យកូនមួយសម្រាប់ដែរ ។ គាត់នៅសល់ប្រាក់កម្ចីតែពាក់កណ្ដាលប៉ុណ្ណោះ ។ គាត់ក៏ទៅទិញអង្ករសម្រាប់ធ្វើមុខជំនួញរបស់គាត់ ។ គាត់ក៏វិលត្រឡប់ទៅសហគមន៍របស់គាត់វិញដើម្បីលក់អង្ករ ។ គាត់រកប្រាក់ចំណូលបានតិចតួចជាងអ្វីដែលគាត់បានគិត ។ គាត់ស្ទើរតែគ្មានប្រាក់ចាត់ចែងសងបំណុលគេ ។

១. នៅក្នុងករណីសិក្សារបស់ វណ្ណា តើមានបញ្ហាអ្វីកើតឡើង?

---

២. តើ វណ្ណាអាចមានជម្រើសអ្វីខ្លះចំពោះស្ថានភាពដែលនាងជួបប្រទះ?

____

____

____

៣. តើ វណ្ណា បានសម្រេចចិត្តយកជម្រើសមួយណា?

____

____

____

៤. តើ វណ្ណា អាចមានជម្រើសផ្សេងអ្វីខ្លះ?

____

____

____

រឿងខ្លីស្តីពីប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួន និង ប្រាក់ធ្វើជំនួញ

នៅក្នុងសៀវភៅកត់ត្រាមេរៀនរបស់អ្នក ចូរសរសេររឿងខ្លីផ្ទាល់ខ្លួនមួយស្តីពីការធ្វើជំនួញ និងប្រាក់ចំណាយផ្ទាល់ខ្លួន។ ការសរសេររឿងនេះត្រូវមានជា ២ វគ្គ : (១) ការសរសេរត្រូវបញ្ចប់ដោយមានខ្លឹមសារបង្ហាញពីមនុស្សណាម្នាក់ ឬក្រុមណាមួយធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រើប្រាស់ប្រាក់ដោយឈ្លាសវៃ។ (២) ការសរសេរត្រូវបញ្ចប់ដោយមានខ្លឹមសារបង្ហាញពីមនុស្សណាម្នាក់ ឬក្រុមណាមួយធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រើប្រាស់ប្រាក់ដោយមិនឈ្លាសវៃ។

ខ្លឹមសារសង្ខេបនៃវគ្គសិក្សាការគ្រប់គ្រងប្រាក់

១. ចូរលើកឧទាហរណ៍ពី " **តម្រូវការ** " មួយ ហើយពន្យល់ថាហេតុអ្វីបានជាវាតម្រូវការចាំបាច់។

____

____

____

២. ចូរលើកឧទាហរណ៍ពី " **ចំណង់** " មួយ ហើយពន្យល់ថាហេតុអ្វីបានជាវាជាការចង់បាន។

____

____

____

៣. តើការចំណាយណាមួយដែលងាយស្រួល និង សំខាន់បំផុត? (ចូរគូសរង្វង់ជុំវិញឃ្លានោះ)

ចំណាយថេរ ចំណាយប្រែប្រួល ចំណាយដែលមិនបានគ្រោងទុក ចំណាយលើវត្ថុប្រណិត

៤. តើ "**ទម្លាប់ចំណាយប្រាក់**" បែបណាដែលអ្នកចាត់ទុកថាល្អ ឬ សមរម្យ?

____

____

____

៥. តើអ្នកគិតថានឹងកែលំអ " **ទម្លាប់ចំណាយប្រាក់** " តាមវិធីណាខ្លះ?

____

____

____

៦. តើអ្វីដែលជាគោលបំណងសំខាន់សម្រាប់អ្នក?

៧. តើអ្នកមានសកម្មភាពអ្វីខ្លះ ដែលអ្នកត្រូវធ្វើ ដើម្បីឱ្យសម្រេចគោលបំណងនេះ?

៨. តើអ្នកត្រូវផ្លាស់ប្តូរ " **ទម្លាប់ចំណាយប្រាក់** " ដើម្បីធ្វើឱ្យមានប្រាក់សម្រេចគោលបំណងធ្វើជំនួញរបស់អ្នកឬទេ? ចូរពន្យល់

៩. តើអ្វីដែលជាសារៈសំខាន់នៃការប្រើប្រាស់សៀវភៅកំណត់ត្រាចំណាយ?

១០. តើសារប្រយោជន៍នៃការបង្កើតថវិកាមានអ្វីខ្លះ?

សៀវភៅសិស្ស

១១. ហេតុអ្វីបានជាថវិកាអាចមានការប្រែប្រួលគ្រប់ពេល?

១២. ចូរពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃការរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យ ។

១៣. តើអ្វីដែលជាចំណុចសំខាន់ត្រូវពិចារណា ពេលអ្នកធ្វើការកំណត់តម្លៃទំនិញសម្រាប់លក់?

១៤. ចូរលើកហេតុផល ៣ យ៉ាង ដើម្បីបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់ក្នុងការរក្សាទុកប្រាក់ធ្វើជំនួញ និង ប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួននៅដាច់ពីគ្នា ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ១.១ : ទម្រង់បណ្ណវាយតម្លៃ (សម្រាប់គ្រូ)

បណ្ណវាយតម្លៃការសិក្សារបស់សិស្សម្នាក់ៗ

ឈ្មោះសិស្ស ________ សាលា ________ ឃុំ ______ ស្រុក ______ ថ្នាក់ទី ___ ឆ្នាំសិក្សា ______

	ចំណុចត្រូវដាក់ពិន្ទុ	ពិន្ទុ (១-១៥)	និទ្ទេស
	វិញ្ញាសាទី ១: [illegible]		
	[illegible] ពិន្ទុសរុប ១៥ ពិន្ទុ បើពិន្ទុ ០ ដល់ ៧-ខ្សោយ/ បើ ៨ ដល់ ១០-មធ្យម / បើ ១១ ដល់ ១៥-ល្អ)		
	សង្កេតឥរិយាបថសិស្ស	**ពិន្ទុ (១-៥)**	**និទ្ទេស**
១	**[illegible] :** [illegible] ។		
២	**[illegible] :** [illegible] ។		
៣	**[illegible] :** [illegible] ។		
៤	**[illegible] :** [illegible] ។		
៥	**[illegible] :** [illegible] ។		
៦	**[illegible] :** [illegible] ។		
៧	**[illegible] :** [illegible] ។		
	សរុបសង្កេតឥរិយាបថសិស្ស		
	[illegible] ពិន្ទុសរុប ៣៥ ពិន្ទុ (បើពិន្ទុ ០ ដល់ ១៧-ខ្សោយ/ បើ ១៨ ដល់ ២៣-មធ្យម / បើ ២៤ ដល់ ៣៥-ល្អ)		
	ពិន្ទុសរុបសំណួរសរសេរ និងសង្កេតឥរិយាបថសិស្ស (បើពិន្ទុ ០ ដល់ ២៤-ខ្សោយ/ បើ ២៥ ដល់ ៣៣-មធ្យម / បើ ៣៤ ដល់ ៥០-ល្អ)		

ថ្ងៃទី ______ ខែ ______ ឆ្នាំ ______

ហត្ថលេខា និងឈ្មោះគ្រូ

ឧបសម្ព័ន្ធ ១.២ : តារាងបូកសរុបរង្វាយតម្លៃការសិក្សារបស់សិស្សប្រចាំថ្នាក់

ខេត្ត .... ស្រុក ....សាលា .... ថ្នាក់ទី .... ប្រធានបទ ....

ល.រ	ឈ្មោះសិស្ស	សំណួរសរសេរ		ឥរិយាបថ		សរុប	
		ពិន្ទុ	និទ្ទេស	ពិន្ទុ	និទ្ទេស	ពិន្ទុ	និទ្ទេស
១							
២							
៣							
៤							
៥							
៦							
៧							
៨							
៩							
១០							
១១							
១២							
១៣							
១៤							
១៥							
១៦							
១៧							
១៨							
១៩							
២០							
២១							
២២							
២៣							
២៤							
២៥							
២៦							

បានឃើញ និងឯកភាព　　　　　　　　ថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

នាយកសាលា　　　　　　　　ហត្ថលេខា និងឈ្មោះគ្រូបង្រៀន

ការអង្កេតថ្នាក់រៀន				ការវាយតម្លៃគ្រូបំណិនជីវិត	
សាលា				គ្រូ	អ្នកសង្កេត
កាលបរិច្ឆេទ	ការចាប់ផ្តើមមេរៀន	ការបញ្ចប់មេរៀន	ថ្នាក់	ចំនួនសិស្សដែលបានចុះឈ្មោះ/មានវត្តមាន	ប្រធានបទបំណិនជីវិត:
តើមេរៀនបង្ហាញពីអ្វី?					

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ – ការរៀបចំ – តើបន្ទប់រៀន..	ពិន្ទុ	កំណត់សម្គាល់យោងតាមភស្តុតាង
មានសណ្តាប់ធ្នាប់ ហើយសម្ភារត្រៀមជាស្រេចសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងមេរៀននេះ?	1-2-3-4-5	
បង្ហាញសិស្សនូវសម្ភារៈដែលបានធ្វើកាលពីមេរៀនមុន?	1-2-3-4-5	
លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ - ការសិក្សា - តើសិស្ស...	**ពិន្ទុ**	**កំណត់សម្គាល់យោងតាមភស្តុតាង**
មានចំណាប់អារម្មណ៍ និងចូលរួមក្នុងការងាររបស់ពួកគេ	**1-2-3-4-5**	
ធ្វើការក្នុងក្រុមខុសៗគ្នាក្នុងកំឡុងពេលបង្រៀន ដោយមានតួនាទីក្រុមច្បាស់លាស់	**1-2-3-4-5**	
រីករាយជាមួយមេរៀនដែលគ្រូបង្រៀន	**1-2-3-4-5**	
បង្ហាញចំណេះដឹង ឬបំណិនពីមេរៀនមុន	**1-2-3-4-5**	
លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ – ការបង្រៀន – តើគ្រូ..	**ពិន្ទុ**	**កំណត់សម្គាល់យោងតាមភស្តុតាង**
អនុវត្តតាមកិច្ចតែងការដែលមាន?	**1-2-3-4-5**	***សូមបញ្ជាក់ជាគុណភាពមួយដែលត្រូវបានប្រើ***
ប្រើប្រាស់ធនធានសហគមន៍ក្នុងការបង្រៀនមេរៀននេះ ឬប្រើប្រាស់សហគមន៍ទាំងស្រុង?	**1-2-3-4-5**	

ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របង្រៀនបែបអន្តរកម្ម ឧ.ដៃគូ គំនិត, ករណីសិក្សា, ការសម្តែងតួ,ល្បែងកំសាន្ត...	1-2-3-4-5	
ប្រើប្រាស់ប្រភេទសំណួរផ្សេងៗ	1-2-3-4-5	
ប្រើប្រាស់ធនធានបង្កើតឡើងដោយខ្លួនឯង ឬរក សាបន្ថែមដើម្បីពន្យល់មេរៀន	1-2-3-4-5	
ចាប់ផ្តើមតាមពេលកំណត់ និងប្រើប្រាស់ពេល វេលាយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព	1-2-3-4-5	
ផ្តល់មតិយោបល់វិជ្ជមានដើម្បីជំរុញការសិក្សា និងបង្កើនទំនុកចិត្តរបស់សិស្ស	1-2-3-4-5	
ជួយសិស្សតាមលក្ខណៈបុគ្គលចំពោះសិស្សណាដែលមានការលំបាក	1-2-3-4-5	
កត់ត្រាការវិវត្តនៃអត្តចរិតសិស្សក្នុងតារាងវាយតម្លៃការសិក្សារបស់សិស្ស?	1-2-3-4-5	

បន្ទាប់ពីផ្នែកនេះ ចូរប្រើប្រាស់កំណត់ត្រារបស់អ្នកដើម្បីពិភាក្សាជាមួយគ្រូ សុំឱ្យគ្រូកំណត់ចំណុចល្អរបស់មេរៀន ហើយធ្វើការស្នើសុំការផ្លាស់ប្តូរ ឬការកែលម្អ ធ្វើការជាមួយគ្រូដើម្បីកំណត់ភាពខ្លាំងៗ ធ្វើការផ្តល់គំនិតចំពោះការកែលម្អ ការសង្កេតត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយធ្វើការសម្អាសន៍។

ចំណុចខ្លាំង	គំនិតសម្រាប់កែលម្អ

ហត្ថលេខានិងឈ្មោះរបស់អ្នកវាយតម្លៃ ....

ហត្ថលេខានិងឈ្មោះរបស់គ្រូ ....

X
ចំណង់ ឬ តម្រូវការ
✓
មិត្តភ័ក្ត
ការងារ
វត្តអារាម ឬ វិហារអ៊ីស្លាម
សាលារៀន
លុយជាច្រើន
ទូរទស្សន៍
កុំព្យូទ័រផ្ទាល់ខ្លួន
ម៉ូតូថ្មី
ស្ករគ្រាប់ និង នំស្រួយ
សម្រាកពេញមួយថ្ងៃ
គ្រឿងអលង្ការ
ការថែរក្សាជម្ងឺពីគ្រូពេទ្យ
ឡានឡិចស៊ីស
ការការពារពី ការរំលោភបំពាន ឬ ការប្រមាថ
បន្ទប់គេងផ្ទាល់ខ្លួន
ឈប់
STOP
អាហារភ្លាមៗ
សិទ្ធសម្រាប់ការពារពីការរើសអើង
អាហារូបត្ថម្ភ
សំលៀកបំពាក់ និង ម៉ូដនិយមថ្មី
ទឹកស្អាត
កន្លែងកំសាន្ត និងការកំសាន្តសប្បាយ
ទូរស័ព្ទថ្មី
សេរីភាពដើម្បីប្រតិបត្តិវប្បធម៌របស់ខ្លួនផ្ទាល់
ការបញ្ចេញមតិយោបល់
USAID
local life skills pilot-business and economy-my money management
needs and wants lesson 1

រូបិយវត្ថុកម្ពុជា

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ៥០រៀល
ទំហំ: ១៣០មម x ៦០មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០២
ពណ៌ផ្ទៃ: លឿងទុំ
ពណ៌នា: ផ្នែកកណ្តាលនៃក្រដាសប្រាក់រំលេចឡើងនូវរូបក្លោងទ្វារប្រាសាទបន្ទាយស្រី។ ផ្នែកខាងស្តាំមានរូបនរៈសិង្ហ និងផ្នែកខាងឆ្វេងមានរូបចម្លាក់ក្បាលនាគ។

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ១០០រៀល
ទំហំ: ១៣០មម x ៦០មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០១
ពណ៌ផ្ទៃ: ស្វាយ និងបៃតង
ពណ៌នា: រំលេចឡើងនូវទិដ្ឋភាពនៃសាលារៀនមួយខ្នង និងសិស្សានុសិស្សកំពុងដើរសំដៅទៅកាន់ថ្នាក់រៀនរបស់ខ្លួន។

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ៥០០រៀល
ទំហំ: ១៣៨មម x ៦៨មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០៣
ពណ៌ផ្ទៃ: ក្រហម
ពណ៌នា: រូបភាពស្ពានគីស្សិណា "កម្ពុជា-ជប៉ុនដែលឆ្លងកាត់ទន្លេមេគង្គ ស្ថិតក្នុងទីរួមខេត្តកំពង់ចាម។

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ១០០០រៀល
ទំហំ: ១៣៨មម x ៦៨មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០៦
ពណ៌ផ្ទៃ: ឈាមជ្រូក និងខៀវ
ពណ៌នា: រូបភាពកំពង់ផែខេត្តព្រះសីហនុ ដែលកំពុងមានសកម្មភាពមមាញឹកក្នុងការលើកដាក់ទំនិញ។

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ២០០០រៀល
ទំហំ: ១៤៦មម x ៦៨មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០៨
ពណ៌ផ្ទៃ: បៃតងក្រមៅ និងលឿង
ពណ៌នា: រូបទ្វារប្រាសាទព្រះវិហារ និងអក្សរ "ពីរពាន់រៀល" នៅពីខាងក្រោម។

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ៥០០០រៀល
ទំហំ: ១៤៦មម x ៦៨មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០១
ពណ៌ផ្ទៃ: ប្រផេះ និងបៃតង
ពណ៌នា: រូបស្ពានបុរាណនៅកំពង់ក្តី ខេត្តសៀមរាប។

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ១០០០០រៀល
ទំហំ: ១៤៦មម x ៦៨មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០១
ពណ៌ផ្ទៃ: ពណ៌ស្វាយ ពណ៌ត្នោត និងខៀវ
ពណ៌នា: រូបភាពពិធីបុណ្យអុំទូកនៅមុខព្រះបរមរាជវាំង។

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ២០០០០រៀល
ទំហំ: ១៥០មម x ៧០មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០៨
ពណ៌ផ្ទៃ: ស៊ីជម្ពូ និងពណ៌ខៀវ
ពណ៌នា: រូបភាពប្រាសាទអង្គរធំទាំងមូលមើលបញ្ឆិតពីលើ និងរូបចម្លាក់ព្រហ្មមុខបួននៃប្រាសាទបាយ័ន។

ប្រភេទក្រដាសប្រាក់: ៥០០០០រៀល
ទំហំ: ១៥០មម x ៧០មម
ឆ្នាំបោះពុម្ព: ២០០១
ពណ៌ផ្ទៃ: លឿង ឈាមជ្រូក និងត្នោត
ពណ៌នា: រូបភាពប្រាសាទអង្គរវត្ត មើលបញ្ឆិតពីលើ។

ក្រសួងកិច្ចការនារី

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

aecid

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
អាល្លឺម៉ង់
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH